

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

a) kontaktná adresa Centra a telefónne číslo alebo iný kontaktný údaj Centra

Centrum pre deti a rodiny Prievidza (ďalej len „Centrum“)

Š. Závodníka 494/24

971 01 Prievidza

046/542 00 37

pohotovostný mobilný telefón +421 917 434 219

e-mail: cdr.prievidza@cdrpd.sk

riaditel.prievidza@ded.gov.sk

IČO: 34057773

DIČ: 2021457009

b) adresa miesta vykonávania opatrení alebo miest vykonávania opatrení, ak sa opatrenia vykonávajú vo viacerých budovách Centra

Špecializovaná samostatná skupina

Kategória: Centrum - pracovisko Š. Závodníka je ubytovacím zariadením, v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Kapacita objektu Centra: 7

Kontaktné údaje prevádzky: Centrum, Š. Závodníka 494/24, 971 01 Prievidza

Adresa: Š. Závodníka 494/24, 971 01 Prievidza

Kontakt: + 421 46 54 30 177

email: cdr.zavodnik@cdrpd.sk

Samostatná skupina pre mladých dospelých

Kategória: Centrum poskytuje rodinné ubytovanie v zmysle §1ods. 2 písm. q) vyhlášky 259/2008

Kapacita objektu Centra: 11

Kontaktné údaje prevádzky: Centrum, Dúbravská 8/20, 971 01 Prievidza

Adresa: Dúbravská 8/20, 971 01 Prievidza

M.Rázusa 21/10, 971 01 Prievidza

Kontakt: + 421 46 243 30 01

email: cdr.socmd@cdrpd.sk

Centrum podpory profesionálnych rodín (ďalej len „CPPR“)

Kategória: Centrum – pracovisko Koncová poskytuje rodinné ubytovanie v zmysle §1 ods. 2 písm. q) vyhlášky 259/2008

Kapacita objektu Centra: 16/8 Profesionálnych náhradných rodičov

Kontaktné údaje prevádzky: Centrum, Koncová 364/36, 971 01 Prievidza

Adresa: Koncová 364/36, 971 01 Prievidza

Kontakt: + 421 46 542 00 37, +421 46 243 30 21

email: cppr@cdrpd.sk

Centrum pre deti a rodiny – 3 samostatne usporiadané skupiny

Kategória: Centrum – pracovisko Handlová, poskytuje rodinné ubytovanie v zmysle §1 ods. 2 písm. q) vyhlášky 259/2008

Kapacita objektu Centra: 24

Kontaktné údaje prevádzky: Centrum, 29. augusta č. 61, 972 51 Handlová

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Adresa: 29.augusta č. 61, 972 51 Handlová
Kontakt: + 421 46 547 56 76
e-mail: cdr.handlova@cdrpd.sk
cdr.socha@cdrpd.sk

Opatrenia Centra vykonávané ambulantnou formou realizované na adrese:

Kategória: Centrum - pracovisko Švéniho je pracovisko, v ktorom sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Kontaktné údaje prevádzky: Centrum, Švéniho 3H, 971 01 Prievidza

Adresa: Švéniho 3H, 971 01 Prievidza
29.augusta č. 61, 972 51 Handlová

Kontakt: + 421 46 542 48 47

e-mail: cdr.ambulancia@cdrpd.sk

c) účel Centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až c) zákona

Centrum pre deti a rodiny (ďalej len „Centrum“) je zariadenie zriadené na účel vykonávania

- a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),
- b) výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d), výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia podľa osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),
- c) opatrení na predchádzanie vzniku, prehĺbovania a opakovania
  1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí,
  2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch,

d) druh vykonávaných opatrení, ak účelom centra je vykonávanie

1. opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),
2. výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d) zákona, výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu alebo iných povinností uložených súdom podľa osobitného predpisu alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),
3. Pobytové opatrenie na základe dohody pre maloleté deti s ťažkým zdravotným postihnutím vyžadujúce 24-hodinovú ošetrovateľskú starostlivosť na špecializovanej samostatnej skupine.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

4. zabezpečovanie prípravy podľa § 45 ods. 3 - k splneniu kvalifikačných predpokladov na vykonávanie profesionálneho náhradného rodičovstva

Druh vykonávaných opatrení (ambulantné a terénne opatrenia):

Opatrenia v zmysle §11 ods. 2 písm. a) – opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových / rozchodových situáciách – poskytnutie a sprostredkovanie dieťaťu a rodičovi sociálne poradenstvo. Maximálny počet 30 hodín.

Opatrenia v zmysle §11 ods. 2 písm. b) – opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových / rozchodových situáciách – odporučiť rodičom dieťaťu psychologickú pomoc v záujme obnovy manželského spoluzitia a v záujme predchádzania nepriaznivým vplyvom rozvodu dieťaťu. Maximálny počet 30 hodín.

Opatrenia v zmysle §11 ods. 2 písm. c) – opatrenia pre dieťa a rodičov v rozvodových / rozchodových situáciách – poskytnutie alebo zabezpečenie dieťaťu potrebnú psychologickú pomoc aj po rozvode. Maximálny počet 30 hodín.

Opatrenia v zmysle §11 ods. 3 písm. b) bod 1 – odborné metódy na prispôsobenie sa novej situácii. Maximálny počet 40 hodín.

Opatrenia v zmysle §11 ods.3 písm. b) bod 2 – odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťu. Maximálny počet 85 hodín.

Opatrenia v zmysle §11 ods.3 písm. b) bod 3 – odborné metódy na podporu riešenia výchovných problémov, sociálnych problémov a iných problémov v rodine a medziľudských vzťahoch. Maximálny počet 30 hodín.

Opatrenia v zmysle §11 ods.3 písm. b) bod 4 – odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností. Maximálny počet 75 hodín.

Opatrenia v zmysle §11 ods. 3 písm. d) – poradenstvo – psychologická pomoc rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách. Maximálny počet 15 hodín.

Opatrenia v zmysle §12 ods.1 písm. b) – uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti podrobiť sa odbornej diagnostike v špecializovanej ambulancii starostlivosti.

Opatrenia v zmysle §12 ods.1 písm. d) – uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe. Maximálny počet 80 hodín.

Opatrenia v zmysle §37 ods. 2 písm. d) zákona o rodine – uloženie maloletému dieťaťu, alebo jeho rodičom povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu. Maximálny počet 60 hodín.

Opatrenia v zmysle §37 ods. 4 zákona o rodine – vykonávanie povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia.

Opatrenia v zmysle §73 ods. 6 písm. d) – vykonávanie opatrení podľa § 44a ods. 1 písm. a) – poskytovanie podpory, sociálneho alebo iného odborného poradenstva náhradným rodičom. Maximálny počet 40 hodín.

Opatrenia v zmysle §73 ods. 6 písm. d) – vykonávanie opatrení podľa § 44a ods. 1 písm. b) bod 1 – na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov. Maximálny počet 40 hodín.

Opatrenia v zmysle §73 ods. 6 písm. e) – poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti. Maximálny počet 60 hodín.

e) forma vykonávania opatrení podľa § 45 ods. 4 zákona,

Centrum vykonáva opatrenia:

- a) pobytovou formou - na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

„pobytové opatrenie súdu“), na základe dohody pre maloleté deti s ťažkým zdravotným postihnutím vyžadujúce 24-hodinovú ošetrovateľskú starostlivosť na špecializovanej samostatnej skupine,

- b) ambulantnou formou – vid' druhy vykonávaných opatrení uvedených v písmene d)
- c) terénnou formou - vid' druhy vykonávaných opatrení uvedených v písmene d)

f) opis cieľovej skupiny Centra

Cieľová skupina Centra pre pobytovú formu na základe rozhodnutia súdu

- deti od 0 rokov do 18 rokov na samostatne usporiadanej skupine, prípadne v PNR;
- deti 0 - 18 rokov, ktorých zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť na základe lekárskeho posudku podľa osobitného predpisu. Deti ťažko zdravotne postihnuté (ďalej len „ŤZP“), ktoré si vyžadujú komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť – s mentálnym, telesným, zmyslovým postihnutím alebo kombináciou postihnutí. /Zákon 447/2008 /
- mladý dospelý od 18 – 25 / prípadne do 27 rokov - predĺženie o 24 mesiacov ak sa sústavne pripravuje na povolanie / na samostatnej skupine pre mladých dospelých, v individuálnych prípadoch na samostatne usporiadanej skupine.

Cieľová skupina Centra pre ambulantnú alebo terénnu formu

- Pre dieťa
- Pre plnoletú fyzickú osobu podľa § 44a (§ 59 ods.1 písm. b))
- Pre rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa
- Pre mladého dospelého po ukončení náhradnej starostlivosti podľa § 59 ods.1 písm. d)
- pre dieťa umiestnené v inom centre alebo rodiča tohto dieťaťa alebo pre osobu, ktorá sa osobne stará o toto dieťa

g) dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v Centre, ak Centrum vykonáva opatrenia podľa § 47, § 48 a § 59 ods. 1 písm. a) prvého bodu alebo tretieho bodu alebo písm. b) až d) zákona,

Dôvody vylučujúce vykonávanie pobytových opatrení zo strany Centra:

- ak je naplnená kapacita Centra
- ak dieťa / rodina nie je zo spádovej oblasti Centra (Trenčiansky samosprávny kraj)

Dôvody vylučujúce vykonávanie ambulantných a terénnych opatrení zo strany Centra:

- ak je naplnená kapacita Centra
- ak dieťa / rodina nie je zo spádovej oblasti Centra (okres Prievidza)
- ak správanie dieťaťa, rodiča alebo osoby, ktorá sa o dieťa stará priamo ohrozuje zdravie zamestnancov

Centrum si vyhradzuje právo na prípadné vylúčenie osôb/právnických subjektov a iných subjektov počas procesu spolupráce s rodinou maloletého/mladého dospelého v rámci vykonávaných opatrení ambulantnou a terénnou formou, ktoré nie sú v zmluvnom vzťahu s Centrom pre deti a rodiny Prievidza.

Dôvody vylučujúce vykonávanie pobytových opatrení zo strany klienta

ak zamedzuje výkon a priebeh opatrenia:

- alkohol, drogy a iné omamné látky

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

- verbálna a fyzická agresia
- závažné poruchy správania

Dôvody vylučujúce vykonávanie ambulantných a terénnych opatrení zo strany klienta ak zamedzuje výkon a priebeh opatrenia:

- závažná psychiatrická diagnóza rodiča alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa alebo dieťaťa / mladého dospelého vyžadujúca v danom čase intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení
- správanie rodičov alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa alebo dieťaťa / mladého dospelého priamo ohrozujúce život alebo zdravie zamestnancov centra
- prebiehajúce alebo plánované súdnoznalecké posudzovanie
- dlhodobý (niekoľkoročný) konflikt rodičov ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, pričom počas tohto obdobia klienti opakovane absolvovali program sociálneho poradenstva, psychologického poradenstva na RPPS, alebo iné psychologické párové poradenstvo za účelom riešenia tejto situácie
- dôvodné podozrenie alebo preukázané zneužívanie či týranie maloletého dieťaťa, alebo partnera/expartnera
- dlhodobý (niekoľkoročný) konflikt rodičov ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, pričom počas tohto obdobia klienti opakovane absolvovali program

h) celkový počet miest v Centre a ak Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou vo viacerých budovách centra, počet miest v jednotlivých budovách Centra,

Celkový počet miest v Centre:	58
Špecializovaná samostatná skupina - kapacita objektu:	7
Samostatná skupina pre mladých dospelých - kapacita objektu:	11
Centrum podpory profesionálnych rodín- kapacita :	16 / 8
	Profesionálnych náhradných rodičov
Pracovisko Handlová - 3 samostatne usporiadané skupiny- kapacita objektu:	24

i) opis vnútorných priestorov a vonkajších priestorov Centra, a ak Centrum vykonáva opatrenia pobytovou formou, opis podmienok zachovania súkromia vrátane opisu podmienok na osobnú hygienu,

Špecifikácia objektu pracovisko Handlová, ul. 29.augusta č.61:

zrekonštruovaná budova s tromi podlažiami a s bytovými priestormi pre 3 samostatne usporiadané skupiny a administratívu s celkovou rozlohou 473 m².

Budova má tri vonkajšie vstupy.

Členenie/popis:

vchod č. 1 – priestory administratívy: suterén: kotolňa, sklad

Prvé nadzemné podlažie: 4 x kancelária, spoločenská miestnosť, chodba, sociálne zariadenie: 2 x WC, 1x sprchový kút.

vchod č. 2 – priestory 1. samostatne usporiadanej skupiny:

Prvé nadzemné podlažie (samostatne usporiadaná skupina č.1): predsieň, kuchyňa s jedálenským kútom, obývací miestnosť, chodba- hala, 2 x detská izba /4 +4 lôžka /, sociálne zariadenie – 2x WC, 2x umývadlo, sociálne zariadenie - 2 x sprchovací kút, 1x umývadlo, miestnosť pre vychovávateľov.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

vchod č. 3 – priestory 2. a 3. samostatne usporiadanej skupiny a spoločné suterénne a podkrovné priestory:

suterén: posilňovňa, sušiareň, pracovňa, sklad, chodba, kúpeľňa (nepoužíva sa)

prvé nadzemné podlažie (samostatne usporiadaná skupina č.3): hala, kuchyňa, komora na potraviny, obývací miestnosť, 3 x detská izba / 4+2+2 lôžka /, sociálne zariadenie – 2x WC, 1x sprchový kút, 1x vaňa, 3x umývadlo, sklad, miestnosť pre vychovávateľov.

druhé nadzemné podlažie (samostatne usporiadaná skupina č.2): hala, kuchyňa, komora na potraviny, obývací miestnosť, 3 x detská izba/ 4+2+2 lôžka /, sociálne zariadenie – 2x WC, 2x sprchový kút, 3x umývadlo, sklad, miestnosť pre vychovávateľov.

tretie nadzemné podlažie: 4 x sklad, chodba

Areál budovy Centra – trávnatá plocha, ovocné a okrasné dreviny, detské ihrisko, športové ihrisko, 2x prefabrikovaná garáž.

Špecifikácia objektu CPPR ul. Koncová:

rodinný dom

Členenie/popis:

prvé nadzemné podlažie: 2 x kancelária, chodba, kúpeľňa s WC, kotolňa, garáž

druhé nadzemné podlažie: 1x kancelária, 2 x detská / izba 3+2 lôžka /, kuchyňa, chodba, kúpeľňa, WC

Počet podlaží: 2

Rozloha: 108,56 m²

Areál budovy Centra pozostáva z prístupovej betónovej cesty do garáže, z prístupového chodníka k vchodu do budovy a trávinatej plochy, súčasťou ktorej je ovocný strom, okrasné kry a dreviny, detské ihrisko s hojdačkami a šmýkačkou.

Špecifikácia objektu ul. Dúbravská:

4 – izbový a 2- izbový byt v bytovom dome

Popis zariadenia:

- štvorizbový byt nachádzajúci sa na siedmom podlaží z ôsmich – SSMD

- dvojizbový byt nachádzajúci sa na siedmom podlaží z ôsmich – kancelária sociálneho pracovníka pre SSMD a ekonomicko-prevádzkový úsek

Počet podlaží: 7/8

Rozloha: štvorizbový byt: 86,78 m²

dvojizbový byt: 56,19 m²

Členenie/popis:

štvorizbový byt: 3 x izba /(4+2+2 lôžka) , 1 x chodba, 1 x kuchyňa, 1 x kúpeľňa, 1 x WC
1 x spoločenská miestnosť, 1 x balkón, 1 x komora, 1 x pivnica

dvojizbový byt: 2 x kancelária, 1x chodba, 1 x kuchyňa, 1 x WC, 1 x kúpeľňa, 1 x balkón, 1 x komora, 1 x pivnica

Špecifikácia objektu ul. M.Rázusa:

2 – izbový byt v bytovom dome

Popis zariadenia:

- dvojizbový byt nachádzajúci sa na štvrtom podlaží z ôsmich – SSMD

Počet podlaží: 4/8

Rozloha: 55,46 m²

Členenie/popis:

dvojizbový byt: 2 x izba, 1x chodba, 1 x kuchyňa, 1 x WC, 1 x kúpeľňa, 1 x balkón, 1 x komora, 1 x pivnica

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Špecifikácia objektu Špecializovaná samostatná skupina ul. Š. Závodníka:
rodinný dom

Popis zariadenia:

suterén: kotolňa a sklad

prvé nadzemné podlažie: 3 x spálňa detí - z toho dve spálne sú navzájom prechodné / 3+2+2 lôžka / , 1x chodba,

1 x sociálne zariadenie, 1 x kuchyňa a 1 x kúpeľňa,

druhé nadzemné podlažie: 1 x kancelária hlavnej sestry a pomocného vychovávateľa s ekonomickou agendou, 1 x sociálne zariadenie, 1 x povala a 1 x sklad

Areál: trávnatá plocha, okrasné dreviny, detské ihrisko, pocitový chodník, detský kolotoč, parkovacie miesto pre 2 osobné automobily.

Špecifikácia objektu Švéniho – ambulatná a terénna forma:

Nebytový priestor č. 3 – 2.10 o výmere **30,15 m²** (kancelária č.8 na II. nadzemnom podlaží) a nebytový priestor č.3 – 2.11 o výmere **46,10 m²** (kancelária č.9 na II. nadzemnom podlaží), nachádzajúce sa na adrese Ul. G. Švéniho, vchod 3H v Prievidzi, v časti objektu „C.

Členenie/popis:

Vnútorne vybavenie nebytových priestorov pozostáva z: keramickej dlažby na podlahe, vnútornej elektroinštalácie a 8 ks stropných kazetových svietidiel, 6 ks svietidlo ufo, 2 ks núdzové svietidlo, 2 ks klimatizácia s diaľkovým ovládaním, 2 ks WC kombi, 2 ks umývadlo so stojankovou pákovou batériou, 5 ks vykurovacieho telesa, 4 ks podružný vodomer, 2 ks podružný merač tepla, 2 ks podružný elektromer, 2 ks prípojka na internet, TV a telefón, interiérové žalúzie na oknách.

Podmienky zachovávanía súkromia:

Súkromie pre deti a mladých dospelých na jednotlivých skupinách je zabezpečené. Každé dieťa a mladý dospelý má k dispozícii priestor pre svoje osobné veci – stolík, poličku, skrinku a priestor na učenie.

Podmienky na osobnú hygienu:

V každej skupine sú oddelené sociálne zariadenia pre chlapcov a dievčatá. Sprcha je v každej skupine spoločná pre chlapcov aj pre dievčatá. Čas používania určuje službukonajúci vychovávateľ v daný deň.

- j) počet zamestnancov Centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov podľa § 4; ak Centrum zabezpečuje odbornú pomoc alebo činnosť podľa § 49 ods. 5 zákona,

Počet úväzkov Centra : 56

Štruktúra aktuálne obsadených pozícií :

riaditeľ:

VŠ 2. stupňa

CPPR:

8 úväzkov profesionálny náhradný rodič:

úplné stredné vzdelanie – 6, vyššie odborné – 1, VŠ 1. stupňa – 1

1 úväzok sociálny pracovník:

VŠ 2. stupňa

1 úväzok psychológ:

VŠ 2. stupňa

1 úväzok špeciálny pedagóg :

VŠ 2. stupňa

Úsek starostlivosti o deti:

1 úväzok vedúci úseku starostlivosti o dieťa:

VŠ 2. stupňa

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

2 úväzky psychológ:	VŠ 2. stupňa - 1, neobsadený - 1
0,5 úväzok špeciálny pedagóg:	VŠ 2. stupňa
1 úväzok sociálny pracovník:	VŠ 2. stupňa

1. samostatne usporiadaná skupina (ďalej len "SUS"):

3 úväzky vychovávateľa:	VŠ 1. stupňa – 1, VŠ 2. stupňa – 2,
2 úväzky pomocného vychovávateľa	stredné vzdelanie – 2
1 úväzok pomocného vychovávateľa s ekonomickou agendou:	VŠ 1. stupňa

2. SUS:

3 úväzky vychovávateľa:	úplné stredné vzdelanie – 1, VŠ 1. stupňa – 1, VŠ 2. stupňa – 1
2 úväzky pomocného vychovávateľa:	stredné vzdelanie – 1, úplné stredné vzdelanie – 1
1 úväzok pomocného vychovávateľa s ekonomickou agendou:	úplné stredné vzdelanie

3. SUS:

3 úväzky vychovávateľa:	úplné stredné vzdelanie – 2, VŠ 2. stupňa – 1
2 úväzky pomocného vychovávateľa:	stredné vzdelanie – 1, úplné stredné vzdelanie – 1
1 úväzok pomocného vychovávateľa s ekonomickou agendou:	úplné stredné vzdelanie

Špecializovaná samostatná skupina (Ďalej len „ŠSS“):

6 úväzkov sestry:	úplné stredné vzdelanie – 5, VŠ 2. stupňa – 1
1 úväzok pomocného vychovávateľa s ekonomickou agendou:	úplné stredné vzdelanie
1 úväzok opatrovatel'ka:	neobsadený

Ekonomicko - prevádzkový úsek:

1 úväzok vedúci ekonomického úseku:	VŠ 2. stupňa
3 úväzky ekonomickí zamestnanci:	úplné stredné vzdelanie – 1, VŠ 2. stupňa – 2
2,5 úväzku prevádzkoví zamestnanci:	stredné vzdelanie – 1,5, úplné stredné vzdelanie – 1

Samostatná skupina pre mladých dospelých:

1 úväzok sociálny pracovník:	VŠ 2. stupňa
------------------------------	--------------

Úväzky pre ambulatnú a terénnu formu:

4 úväzky sociálny pracovník	VŠ 2. stupňa
2 úväzok psychológ	VŠ 2. stupňa

Odborná pomoc zabezpečovaná inými odborníkmi:

- Centrum pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „CPPPaP“)
- Centrum špeciálne – pedagogického poradenstva (ďalej len „CŠPP“)
- Logopéd
- Klinický psychológ

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

- e) Fyzioterapeut
- f) Hipoterapia
- g) Terapia v solnej jaskyni
- h) Psychoterapia

k) opis spôsobu oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom Centra alebo špecializovaným programom Centra,

Centrum zabezpečí oboznámenie detí, mladých dospelých, rodičov, osoby blízke dieťaťu a iné fyzické osoby so svojim programom nasledovne:

1. Prostredníctvom svojej webovej stránky www.cdrpd.sk
2. Zverejnením na tabuli v priestoroch svojich pracovísk.
3. Podaním informácií o Programe Centra pri prijatí dieťaťa, mladého dospelého alebo inej fyzickej osoby do starostlivosti Centra.
4. Informácie o programe Centra podáva sociálny pracovník pri prvom kontakte. Oboznámenie rodičov a blízke osoby sa uskutočňujú pri prvom osobnom stretnutí, najneskôr na prípadovej konferencii – do dvoch týždňov od prijatia dieťaťa do Centra.
5. Informácie o právach dieťaťa, [/Dohovor o právach dieťaťa](#), [Deklarácia práv dieťaťa](#), oboznamuje vychovávateľ na skupine počas adaptačného procesu. Spolupracujúcimi osobami sú členovia odborného tímu.
6. Spôsob informovania o Programe Centra je zaznamenaný v Individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa (ďalej len „IPROD“), prípadne v pláne vykonávania opatrení pobytovou formou, v informovanom súhlase rodiča alebo osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa.
7. V prípade maloletého dieťaťa sa informácie o Programe Centra podávajú primerane veku, rozumovým schopnostiam a psychickému stavu dieťaťa.

l) opis odborných metód práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre a spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce Centra,

Odborné metódy sociálnej práce

Pod metódami sociálnej práce rozumieme postup ako analyzovať a riešiť sociálny problém jednotlivca, skupiny, rodiny, komunity. Je to súhrn spôsobov ako dosiahnuť vopred stanovený cieľ prostredníctvom plánovanej, vedomej sociálnej činnosti v práci s jednotlivcom, skupinou, komunitou. Každý klient vyžaduje neopakovateľný prístup a postup. Je to súhrn krokov ako postupovať v konkrétnej práci s klientom. Je nevyhnutné zvažovať formy a metódy práce, pretože používanie niektorých metód rozhoduje o úspechu, či neúspechu práce sociálneho pracovníka (v pravý čas, na pravom mieste, správne metódy, vôľa klienta = úspech práce sociálneho pracovníka).

Individuálna sociálna práca - práca s jednotlivcom, s jedným klientom s rešpektovaním komplexnosti a individualizácie prístupu k jednotlivcovi. Je realizovaná vo všetkých etapách sociálnej práce. Komplexnosť v práci znamená dodržiavanie zásad celkového vnímania klienta v zložitosti jeho problémovej situácie. V prípade že riešenie niektorých skutočností sociálneho problému klienta presahuje kompetentnosť a právomoc sociálneho pracovníka je jeho povinnosťou odporučiť ho na inú inštitúciu alebo iného odborníka. Individuálny prístup ku klientovi znamená vnímať klienta ako jedinečné indivídium s jeho danosťami, vlastnosťami ktoré musí sociálny pracovník akceptovať.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Skupinová sociálna práca - je realizovaná s väčším počtom klientov, pri ktorej sa využívajú špecifické skupinové práce v prospech jednotlivcov. Medzi najpoužívanejšie metódy patrí skupinový rozhovor, diskusia, skupinové cvičenia, hranie rolí, brainstorming.

Komunitná sociálna práca - je to práca s regionálnou komunitou (obec, región, osada) t.j. spoločenstvom v rámci ktorého spoločne nažívajú ľudia konkrétneho územného celku. Medzi jednotlivcami v komunite existujú určité väzby, ktoré charakterizujú komunitu ako celok.

Sociálne poradenstvo – je profesionálna odborná činnosť, založená na vzťahu, podpore a pomoci, ktorou sociálny pracovník poskytne základné informácie o možnostiach riešenia problému podľa potreby klienta ako aj o usmernenie klienta, na koho sa má obrátiť, ak je potrebná odborná intervencia. Rozlišujeme tri úrovne sociálneho poradenstva:

Sociálne poradenstvo prvého kontaktu – ide o rozhovory s klientom s cieľom sociálnej diagnostiky a využívania účinnej metodiky zvládania jeho krízových situácií a problémov. Sociálny pracovník poskytuje základné informácie o existujúcich predpisoch, nariadeniach a existujúcich formách pomoci.

Odborné sociálne poradenstvo – je určené klientovi, pri ktorom sa ukázalo základné poradenstvo ako nepostačujúce pre odstránenie problémov. Predstavuje kvalitatívne vyšší stupeň a vyznačuje sa nasledovnými znakmi:

- a) Ide o súbor činností, má teda činnostný charakter
- b) Táto činnosť je určená na podporu klienta
- c) Miera podpory klienta zo strany sociálneho pracovníka je individuálna podľa potreby konkrétneho klienta. Táto činnosť sa zameriava na riešenie reálne existujúcich ťažkostí a problémov, ktoré sú výsledkom sociálnej reality klienta a ktoré klient zároveň vníma ako zaťažujúce a neriešiteľné.

Špecializované sociálne poradenstvo – poskytuje sa v situácii, keď problémy klientov vyžadujú špeciálne vedomosti, zručnosti a využívanie poradenských postupov v rámci organizačne rozvinutého a profesionálne zabezpečeného poradenstva v Centre, kde sa sociálny pracovník orientuje na určitú oblasť sociálnych problémov alebo na určitý okruh sociálnych klientov.

Sociálna diagnostika sa považuje za východisko práce sociálneho pracovníka ako ucelený systém metód a postupov zameraných na získavanie informácií o klientovi s cieľom odhaliť príčiny, pre ktoré sa ocitol v sociálnej kolízii, ako aj faktory, ktoré spôsobili, že túto sociálnu kolíziu klient nevie riešiť samostatne s využívaním vlastných zdrojov. Spočíva v získaní kľúčových informácií o sociálnych problémoch klienta a v ich hodnotení a poznaní jeho reálnych limitov.

Metódy diagnostiky

Okrem najčastejšie používaných metód pri sociálnej diagnostike ako je rozhovor a pozorovanie, v Centre môžeme aplikovať aj iné metódy, najmä:

- a) Anamnéza, ktorou zisťujeme v poradenskom procese údaje z minulosti klienta, ktoré majú významný vzťah k poznaniu jeho osobnosti, vzťahov problémov a pomáhajú vysvetliť jeho súčasný stav.

Z hľadiska typu anamnestických informácií môžeme v podstate rozlíšiť štyri typy anamnéz:

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

- Rodinná anamnéza slúži na získavanie dôležitých údajov z histórie biologickej rodiny klienta.
  - Školská anamnéza – pýtame sa na predškolské zariadenie, školu, vzťah k autoritám, cez štúdium.
  - Zdravotnú anamnézu – zameriavame sa na zber informácií od prenatálneho obdobia klienta, cez detské ochorenia až po súčasný stav.
  - Anamnéza problému klienta – zisťujeme ňou údaje o histórii problému, jeho intenzite, akútnosti alebo chronicite a tiež čo a s akým úspechom už klient podnikol pre vyriešenie svojho problému.
- b) Genogram je mapa rodinných vzťahov, ktorý môžeme nazvať aj rodokmeňom.
- c) Ekomapa – je grafickým znázornením danej osoby alebo rodiny v súvislostiach s jej vzťahom s prostredím. Ekomapa dopĺňa informácie obsiahnuté v genograme, pretože ukazuje genogram vo vzťahu k prostrediu, v ktorom rodina žije

Sociálna prevencia v Centre pre deti a rodiny je zameraná:

- a) doterajšia starostlivosť je vážne ohrozená alebo narušená,
- b) ide o dieťa s poruchami správania,
- c) ide o žiaka, ktorý zanedbáva povinnú školskú dochádzku,
- d) ide o dieťa, ktorému bola súdom nariadená ústavná starostlivosť, neodkladné opatrenie, výchovné opatrenie
- e) sa maloletý (mladistvý) dopustil konania so znakmi trestného činu,
- f) ide o dieťa, ktoré je týrané, pohlavne zneužívané alebo u ktorého je dôvodné podozrenie z týrania alebo z pohlavného zneužívania.

V zmysle zákona je sociálna prevencia určená aj plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré vykonávajú opatrenia v Centre : Pre mladého dospelého po ukončení ústavnej starostlivosti / § 59 ods.1

Centrum pre deti a rodiny v rámci základných činnosti sociálnej prevencie zabezpečuje :
vyhľadávanie (v spolupráci so školou, rodinou, políciou, komunálnou sférou);
nápravnú činnosť (dlhodobé pôsobenie na úpravu výchovných pomerov maloletých);
rehabilitačnú a resocializačnú činnosť (vytvorenie podmienok na integráciu občana do spoločnosti, uplatnenia na trhu práce, obnovy rodinných vzťahov, redukciu dôsledkov konzumácie drog).

Centrum spolupracuje so zainteresovanými subjektmi, a to s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ďalej len „SPODaSK“), tiež aj s akreditovanými subjektmi, obec, mesto, škola.

Sociálna terapia - činnosť zameraná na obnovenie, ozdravenie, zmiernenie alebo zlepšenie určitého sociálneho stavu, v ktorom sa klient nachádza. Odstránenie porušenej rovnováhy medzi klientom a prostredím. Je to metóda sociálno – výchovného pôsobenia na klienta s cieľom dosiahnuť nápravu pomerov v jeho osobnom živote. Najčastejšie sa realizuje prostredníctvom konkrétnej formy sociálnej pomoci. Mobilizuje individuálne zdroje klienta, zdroje v jeho okolí a vytvára nové možnosti pre klienta. Je to vlastná činnosť sociálneho pracovníka s klientom s využívaním profesionality a tímovej práce. Je prvkom sociálneho poradenstva s vecným zameraním. Základným nástrojom sociálnej terapie je osobný kontakt s klientom.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Sociálna intervencia – vlastné jadro sociálnej práce – je plánovaný, koordinovaný postup pri riešení problému. Je to celý súbor metodických postupov. Z pohľadu sociálnej práce ide o priame zasahovanie do spôsobov konania jednotlivcov.

Podľa stupňa naliehavosti rozlišujeme:

- *Bežnú intervenciu* – ktorá je určená k prípadu, kde je možné postupné, pokojné riešenie. (necháva sa možnosť a voľnosť riešenia problému)
- *Krízovú intervenciu* - je určená klientovi, ktorý sa náhle ocitol v akútnej krízovej situácii. Je definovaná ako špecializovaná pomoc osobám, ktoré sa náhle ocitli v kríze.

Obsahová analýza spisovej dokumentácie je metóda, pri ktorej rozoberáme spisovú dokumentáciu osoby s cieľom získania nových poznatkov s využitím psychosociálneho prístupu a spracovaním zistených skutočností a faktov.

Pozorovanie znamená sústredene, cieľavedome sledovať so zámerom niečo poznať, zistiť, bádať. Je to činnosť, ktorá smeruje k získaniu nových poznatkov, prípadne ku korekcii, spresneniu či doplneniu doterajších poznatkov. Cieľom pozorovania je orientácia v určitých životných situáciách klienta – dieťaťa a jeho rodiny.

Rozhovor je prirodzený prostriedok ľudskej komunikácie, ktorým človek získava informácie. Rozoznávame niekoľko typov rozhovorov:

Neštruktúrovaný rozhovor – pružný, otvorený, prebieha v ľahkom konverzačnom tóne, používa sa, keď očakávame, že nám opýtaný povie o probléme viac, ako je možné formulovať do otázok a alternatív odpovedí.

Čiastočne štruktúrovaný rozhovor – časť otázok je zostavená „na pevno“ a časť len ako okruhy problémov, pričom v závere je ponechaný priestor na voľné vyjadrenie respondenta, používa sa, keď sa časť javov dá jednoznačne a objektívne identifikovať a druhá časť je ponechaná na subjektívne postoje a názor respondenta.

Štruktúrovaný rozhovor – otázky sú dopredu pripravené, schéma rozhovoru je maximálne formalizovaná, ich formulácia je stanovená s jednoznačným poradím bez priestoru na vysvetľovanie či odbočenie od témy.

Metóda rozhovoru patrí medzi metódy, ktoré v praxi nachádzajú široké uplatnenie. Prostredníctvom voľného, alebo riadeného rozhovoru, zisťujeme javy, ktoré inými metódami nie sú postihnuteľné. Počas rozhovoru získavame spätnoväzobné informácie rôzneho charakteru, čím sa pre nás rozširuje škála možností na objektívne hodnotenie stavu a situácie.

Prípadová štúdia resp. kazuistika je súhrnne spracovaná správa o konkrétnom prípade klienta, ktorý sa ocitol v sociálnej kolízii a na jej riešenie vlastnými silami nestačí. Správa obsahuje konkrétne údaje viažuce sa ku konkrétnemu prípadu - klientovi, jeho rodine, vzdelaní, kamarátoch a pod. Pracuje s konkrétnymi pravdivými údajmi. Od presnosti a úplnosti správy môže závisieť úspešnosť alebo neúspešnosť klientových problémov. Pri spracovaní prípadovej štúdie spolupracuje sociálny pracovník s inými odborníkmi, podieľajúcimi sa na riešení konkrétneho prípadu, ako aj so samotným klientom, s jeho užším a širším okolím. Vzhľadom na intímny charakter obsiahnutých údajov je eticky neprípustné, aby boli jednotlivé prípadové štúdie verejne dostupné. Hlavným cieľom prípadovej štúdie je podrobné oboznámenie sa s problémami klienta, ich pochopenie a hľadanie primeraných

Program Centra pre deti a rodiny Prievdza

riešení, ktoré v spolupráci s klientom majú viesť k náprave momentálneho nežiaduceho stavu. Vždy sa zameriavame na riešenie klientovho problému, na bezprostrednú pomoc konkrétnemu klientovi, s ktorým pracujeme. Snažíme sa nájsť optimálne riešenie pre konkrétného klienta, rešpektujúc vek, pohlavie, vzdelanie, povahové črty, pričom klient sám môže navrhnúť spôsob riešenia jeho problému. Prípadová štúdia sa vypracováva priebežne a prípad nemusí byť ukončený. Pre prax je dôležitá ako príklad, ktorý sa dá indukciou zovšeobecniť a zovšeobecnenie opäť dedukciou použiť pre nový prípad.

Prípadová konferencia je metóda, ktorá smeruje ku komplexnému zabezpečeniu starostlivosti o ohrozené dieťa. Jej cieľom je:

- výmena relevantných informácií členov multidisciplinárneho tímu a rodiny,
- definovanie hlavných cieľov sanácie rodiny,
- spoločné hľadanie najlepších riešení pomoci rodine,
- definovanie opatrení, ku ktorým sa pristúpi podľa [zákona 305/2005 Z.z.](#) v platnom znení, a takisto sa rodine môžu ponúknuť podporné opatrenia podľa [zákona 305/2005 Z.z.](#) v platnom znení a príp. aj sociálne služby podľa [zákona 448/2008 Z. z.](#) od subjektov, ktoré tieto opatrenia, príp. služby realizujú,
- prerozdelenie úloh, ktoré sú potrebné pre realizáciu stanovených cieľov medzi zúčastnených odborníkov a rodinu, · definovanie spôsobu hodnotenia naplňovania stanovených cieľov.

Proces prípravy prípadovej konferencie:

Sociálny pracovník Centra, resp. zodpovedný pracovník SPODaSK navrhuje, koho z rodiny a zainteresovaných odborníkov na prípadovú konferenciu prizvať a definuje hlavný cieľ/zámer prípadovej konferencie a jednotlivé témy, ktorým sa na prípadovej konferencii plánuje venovať.

Ten kto prípadovú konferenciu zvolá, účastníkov pripraví a prípadovú konferenciu zorganizuje. Zabezpečí facilitátora prípadovej konferencie, resp. sa pripraví na jej facilitovanie sám. Zabezpečí tiež zapisovateľa. Dohliadne na to, aby boli účastníci prípadovej konferencie vopred informovaní o dôvernosti zdieľaných informácií a následne sa zaviazali zachovávať mlčanlivosť o tých skutočnostiach, ktoré sa na prípadovej konferencii dozvedeli.

Príprave účastníkov, vrátane rodiny je potrebné venovať zvýšenú pozornosť: cieľom je redukovať ich obavy a naopak posilniť ich pocit bezpečia, sebavnímanie ako plnohodnotného účastníka stretnutia. V rámci prípravy rodiny je dôležité rodinu informovať o dôležitosti ich účasti a zároveň im dať priestor rozhodnúť sa, či sa zúčastnia celej alebo len časti prípadovej konferencie.

Proces riadenia prípadovej konferencie:

1. privítanie účastníkov, ich predstavenie,
2. pomenovanie dôvodu/očakávaní od zvolania prípadovej konferencie,
3. vzájomné informovanie sa o dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa pomenovaného dôvodu zvolania prípadovej konferencie (pomenovanie problémov, rizík a zároveň zdrojov a silných stránok rodiny, kontextu (širších súvislostí), zisťovanie motivácie rodiny pre spoluprácu, zisťovanie doterajšieho úsilia rodiny a odborníkov situáciu riešiť a výsledkov tejto snahy),
4. definovanie spoločného cieľa,
5. návrhy riešení,
6. výber riešení a pomenovanie opatrení, ku ktorým zúčastnení účastníci pristúpia,
7. prerozdelenie úloh vyplývajúcich z vybraných riešení medzi účastníkov,
8. dohodnutie kto, kedy a ako vyhodnotení naplňanie stanovených cieľov.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Fázy sociálnej práce v Centre

Proces umiestnenia dieťaťa do Centra sa v praxi dá rozdeliť do štyroch fáz, pričom každá fáza sociálnej práce je v procese veľmi dôležitá a má svoje špecifiká.

I. fáza - Pred umiestnením dieťaťa do Centra:

Sociálna práca začína už pred umiestnením dieťaťa do Centra. Realizuje sa v časovom rozpätí od nahlásenia dieťaťa do Centra, až do dňa jeho prijatia. Prvú fázu môžeme rozdeliť na tieto oblasti:

- *Zber informácií o dieťati pred umiestnením do Centra* – externá komunikácia
- *Príprava dieťaťa na prijatie do Centra*
- *Zasadnutie a koordinácia s odborným tímom a pracovníkmi Centra* – interná komunikácia
- *Založenie spisovej dokumentácie*

II. fáza - Prijatie dieťaťa:

Druhú fázu, ktorá sa realizuje v deň prijatia, môžeme rozdeliť na oblasti:

- *Fyzické prijatie dieťaťa v Centre* - Pri prijatí dieťaťa je vždy prítomný sociálny pracovník a sprevádzajúci vychovávateľ, príp. profesionálny rodič. Dieťa sa v sprievode sprevádzajúceho vychovávateľa postupne zoznamuje s prostredím Centra. Prihliada sa na záujem dieťaťa s cieľom eliminovať stres u dieťaťa. V prípade prítomnosti rodičov, sociálny pracovník poskytne rodičom informačné poradenstvo
- *Administratíva prijatia dieťaťa* - Administratívne činnosti pri prijatí dieťaťa súvisia s prevzatím príslušných dokladov a doplnením osobného spisu dieťaťa a vypracovaním povinných hlásení

III. fáza - Po prijatí dieťaťa:

Realizovaná *diagnostika* v podmienkach Centra, ktorá sa vykonáva za účelom:

- určenia odbornej diagnózy,
- za účelom vhodného zaradenia dieťaťa do profesionálnej rodiny, samostatnej skupiny alebo špecializovanej skupiny,

Doba trvania diagnostiky je určená v [zákone č. 305/2005 Z.z.](#) Z hľadiska zdroja získavania informácií v rámci diagnostiky, informácie rozlišujeme na: rodinné, psychologické, pedagogické a zdravotné.

Po ukončení diagnostiky je vypracovaná komplexná diagnostická správa, ktorá je súčasťou spisovej dokumentácie dieťaťa a je zdrojom informácií o individuálnych špecifických potrebách dieťaťa a jeho rodiny a podkladom pre vypracovanie individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa. Pozostáva zo sociálnej, psychologickkej, špeciálnopedagogickej a zdravotnej časti.

Vedenie spisovej dokumentácie dieťaťa, pre ktoré je vykonávané pobytové opatrenie súdu, vedená Centrom obsahuje najmä

- a) rozhodnutie o pobytovom opatrení súdu alebo ambulantnom výchovnom opatrení alebo odporúčanie orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- b) rodný list dieťaťa; po ukončení vykonávania opatrení sa v spisovej dokumentácii ponecháva fotokópia rodného listu,
- c) vysvedčenia potrebné na zabezpečenie školskej dochádzky dieťaťa a vysvedčenia z ukončených školských rokov z obdobia vykonávania pobytového opatrenia súdu; po ukončení vykonávania opatrení sa v spisovej dokumentácii ponechávajú fotokópie vysvedčení,

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

- d) sociálnu správu o dieťati, ktorú vypracoval orgán sociálnoprávnej ochrany detí asociálnej kurately pred prijatím do Centra,
- e) komplexné posúdenie situácie dieťaťa a jeho aktualizácie vrátane záverov psychologickéj diagnostiky a odporúčania psychológa, posúdenie sociálnej situácie dieťaťa a ďalšie odborné posúdenia, správy, výsledky vyšetrení a informácie o zdravotnom stave dieťaťa potrebné na posúdenie situácie dieťaťa,
- f) obrazový záznam dieťaťa; obrazový záznam sa aktualizuje najmenej raz za šesť mesiacov,
- g) obrazové záznamy a obrazovo-zvukové záznamy dokumentujúce podstatné udalosti v živote dieťaťa, ktoré je vedené v prehľade detí, ktorým treba sprostredkovať pestúnsku starostlivosť alebo osvojenie,
- h) záznamy o psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa,
- i) individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa alebo individuálny plán vykonávania opatrení pobytovou formou alebo individuálny resocializačný plán a ich vyhodnotenia a aktualizácie,
- j) záznamy o návštevách rodičov a ostatných návštevách,
- k) záznamy o nedovolenom opustení Centra, úraze a ďalších rizikových situáciách,
- l) ďalšie náležitosti potrebné na vykonávanie opatrení a na sledovanie plnenia ich účelu.

Činnosti sociálneho pracovníka v súvislosti s riešením životných situácií dieťaťa

- a) Vybavovanie rôznych dokladov – napr. rodný list, občiansky preukaz, pas
- b) Vybavovanie sirotského a invalidného dôchodku
- c) Úkony spojené s výkonom poručníctva a opatrovníctva
- d) Činnosti spojené s významnými životnými udalosťami - krst, cirkevné sviatosti,
- e) Úkony spojené s tvorbou úspor
- f) Úschova vkladnej knižky

IV. fáza - Príprava na ukončenie ústavnej starostlivosti

Návrat do biologickej rodiny

Sociálny pracovník Centra participuje na úkonoch spojených s podaním návrhu príslušnému súdu o zrušenie rozhodnutia súdu. V prípade realizácie rozhodnutia súdu je potrebné založiť do spisu právoplatné rozhodnutie súdu, ktorým bola ukončená pobytová starostlivosť v Centre.

Pri odchode dieťaťa zákonnému zástupcovi odovzdáva:

- originál rodného listu dieťaťa,
- občiansky preukaz,
- cestovný doklad (ak ich dieťa vlastní),
- vysvedčenia,
- poučenie rodiča o povinnosti zabezpečenia zdravotnej starostlivosti,
- preukaz poisťovne zdravotnej poisťovne,
- fotografie dieťaťa dokumentujúce jeho život v Centre (kniha života),
- osobné a cenné veci dieťaťa (o ich odovzdaní vypracuje záznam),
- poučenie o nakladaní s vkladnou knižkou, ak ju dieťa vlastní.

Do spisu zabezpečí kópiu dokladu o odovzdaní vreckového dieťaťa a vypracuje oznámenie o ukončení poskytovania starostlivosti v Centre, ktoré zasiela príslušnému úradu, príslušnému súdu, obci, škole, lekárovi, zamestnancovi zodpovednému za pohľadávky. Odchod dieťaťa vyznačí do kmeňovej knihy.

Tento postup zachováva pri všetkých formách ukončenia poskytovanej starostlivosti v Centre.

Náhradná rodinná starostlivosť

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

- pestúnska starostlivosť
- náhradná osobná starostlivosť
- predosvojitel'ská starostlivosť s následným osvojením

Dosiahnutie veku plnoletosti - v prípade, že mladý dospelý po dovŕšení 18. roku veku nepožiadá Centrum o poskytovanie ďalšej starostlivosti, starostlivosť v Centre končí.

Psychologická starostlivosť

Každému klientovi Centra je poskytovaná psychologická starostlivosť. Klientom po dovŕšení 18-teho roku života, pre ktorých sa vykonávajú opatrenia v Centre je poskytovaná psychologická starostlivosť s ich písomným súhlasom.

Činnosť psychológa v Centre zahŕňa prácu s dieťaťom, jeho vlastnou rodinou (biologickí rodičia, príbuzní), budúcou náhradnou rodinou (pestúni, osvojitelia), so žiadateľmi o NRS, s osobou blízku dieťaťu, prácu s odborným tímom Centra (vychovávateľa, odborní zamestnanci, sociálni pracovníci, profesionálni rodičia), ako i konzultácie s ďalšími odborníkmi (psychiater, externý špeciálny a liečebný pedagóg, učiteľ, psychológ v iných zariadeniach a i.) a spoluprácu s ďalšími subjektmi, ktoré pomáhajú zabezpečiť Centru odbornú starostlivosť o klientov. Činnosť psychológa Centra tiež zahŕňa prácu s inými fyzickými plnoletými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre.

Všeobecné metódy a pracovné postupy práce psychológa

Pozorovanie, rozhovor, anamnéza a analýza spontánnych produktov klientov

Klinické metódy (pozorovanie, rozhovor, anamnéza a analýza spontánnych produktov) majú kvalitatívny charakter a sú orientované na poznanie konkrétneho dieťaťa v jeho celistvosti a jedinečnosti. Pri ich používaní nastane bezprostrednejší kontakt medzi dieťaťom a psychológom, preto ich význam treba doceniť.

Metóda pozorovania: uvedomelý základný proces poznávania, prvok experimentálneho usudzovania. Na základe zaznamenaných javov sa vysloví hypotéza. Pozorovanie sa opiera o tri základné techniky:

- a) priame pozorovanie (ktoré budeme najviac využívať v prvej fáze)
- b) nepriame pozorovanie
- c) nepriame pozorovanie pomocou rozhovoru (interview)

Používa sa počas vyšetrenia, alebo ako samostatná metóda. Pozorovanie je zamerané jednak na neverbálne prejavy dieťaťa, ale aj na prejavy emócií, sociálne správanie, vzťah k objektom a vzťah k sebe. Je dôležité si všimnúť správanie dieťaťa k rodičom

Rozhovor – diagnostické interview je špecifické tým, že nejde len o získanie informácií, ale je prostriedkom nadviazania kontaktu s dieťaťom. Od kvality vzťahu poradca – klient bude závisieť kvalita spolupráce, miera dôvery a dosiahnutie úspechu. S dieťaťom prebieha rozhovor buď za prítomnosti rodičov, alebo osamote. Účel rozhovoru má byť dieťaťu vysvetlený, psychológ má vytvoriť príjemnú a bezpečnú atmosféru, má umožniť voľné vyjadrovanie pocitov dieťaťa. Vlastné diagnostické interview má byť zamerané buď na zmapovanie osobnosti, alebo orientované na hlbší rozbor určitého problému.

Počas rozhovoru klienti používajú nasledujúce techniky:

Vhľad a sebaexplorácia – porozumenie sebe, vzťahom okolo seba

Klarifikácia je vedomá analýza problému, s cieľom odlišiť podstatné od nepodstatného, hľadať príčiny problému, direktívna - analýzu realizuje psychológ, nedirektívna - analýzu realizuje klient

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Konfrontácia upozorňuje klienta na rozdiely a rozpory v jeho tvrdeniach, správani, v chápaní seba i iných. Klient s poradcom sa však môžu dostať aj do vzájomnej konfrontácie, keď každý z nich zastáva iné internalizované stanovisko.

Komparácia predstavuje porovnanie dvoch alebo viacerých pohľadov, názorov (detstvo verzus dospelosť, realita verzus predstava)

Reflexia má 2 etapy. Najprv psychológ počúva klientove názory a následne ich preformuluje tak, aby dosiahol vhľad. Reflexia sa niekedy označuje ako nedirektívna interpretačná technika. Reflexia umožňuje kvalitne komunikovať presnú empatiu

Projektívne interview sa v práci s deťmi často využíva, sleduje rôzne prostredie a sociálne skupiny, v ktorých sa dieťa ocitá, zachytáva postoj k rodičom, škole, k detskej skupine, k zisťovaniu strachu, vnútorných konfliktov. Je postavené na princípe projekcie, t.z. prenosu - obranný mechanizmus spočívajúci v nevedomovanom prenášaní vlastných pocitov a impulzov na druhú osobu.

Anamnestický rozhovor: získavanie a kategorizácia relevantných údajov z minulosti, ktoré pomáhajú vysvetliť súčasný stav, sa získava metódou riadeného rozhovoru. Anamnéza slúži na získanie potrebných informácií o klientovi a o jeho problémoch. Využíva sa zvyčajne v prvej fáze – prvý kontakt s klientom (rodinou). V sociálnej práci sa využíva osobná, rodinná, pracovná, sociálna, zdravotná anamnéza atď. Poradca otázkami zisťuje dôležité údaje o klientovi, zisťuje motiváciu klienta, ochotu a záujem riešiť svoju situáciu. Okrem toho je dôležité vedieť, či klient v minulosti alebo aktuálne rieši daný problém – s kým, ako a s akým výsledkom.

Štúdium dokumentácie a analýza údajov – získať a preštudovať dostupnú dokumentáciu o klientovi z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ÚPSVaR“) (sociálna správa o dieťati, správy o šetreniach v domácnosti), zo školy, zdravotnícka dokumentácia (lekárska správa z odb. vyšetrenia) s cieľom získať komplexnejší obraz o klientovi a jeho rodine.

Psychodiagnostika predstavuje poznávanie, hodnotenie a meranie psychických stavov, vlastností, funkcií a procesov. Rozlišujeme v podstate jej tri fázy a to je **prvotná orientácia v probléme** alebo orientačná diagnostika, ktorej výsledkom je získanie vhľadu o probléme klienta. Ďalej nasleduje **vlastná diagnostická fáza** počas ktorej sa aplikujú diagnostické metódy zamerané na zisťovanie, hľadanie príčin, ktoré spôsobili alebo viedli, podmieňovali vznik problému. Najdôležitejšie v tejto fáze je rozlíšiť skutočné problémy od pseudoprotblémov a hlavne rozpoznať príčiny problémov od dôsledkov. A treťou fázou je **prognóza**, ktorá naznačuje perspektívy riešenia problému, resp. ďalšie postupy a metódy práce. Psychologická diagnostika dieťaťa umiestneného do Centra je okrem iného aj podkladom pre vypracovanie Individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa.

Psychológ pracujúci v zariadeniach SPODaSK vykonáva vstupnú psychodiagnostiku najneskôr do 3 mesiacov od príchodu klienta do zariadenia.

Opakovaná odborná psychodiagnostika sa robí len v prípade zmeneného psychického alebo emočného stavu klienta, prípadne na žiadosť inej inštitúcie. V prípade potreby zabezpečenia psychodiagnostiky klinickým psychológom, psychológ zariadenia s tým oboznámi riaditeľa zariadenia, ktorý požiadavku zabezpečí.

Periodická odborná psychodiagnostika sa vykonáva len u detí do 3 rokov. Cieľom je zmapovať skrining psychomotorického vývinu dieťaťa.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Psychológ je povinný všetky údaje získané počas psychodiagnostického vyšetrenia uviesť do psychologickkej správy. Okrem anamnestických údajov je dôležité zaznamenávať aj reakcie klienta počas vyšetrenia, jeho správanie, pozornosť, psychomotorické tempo a pod. Keďže sa jedná o dôverné údaje, je dôležité zvážiť, komu a v akej miere ich psychológ poskytne. Vždy len pre účely plánovania práce s klientom!!!

Medzi najčastejšie používané testové metódy sú zaradené **sebapozudzovacie techniky a pozorovacie techniky**, každá z nich má svoje pozitíva aj rezervy.

1. **Sebapozudzovacie techniky** administrované blízkym osobám z rodiny sú okrem klinického rozhovoru najčastejšie používané. Ich prioritou je, že sú jednoduché, rýchle na administráciu, získa sa nimi dostatok informácií, umožnia odkryť aj udalosti, o ktorých sa klient hanbí hovoriť, poskytujú cenné informácie o vnútornom svete jedinca. Ich rezervy spočívajú v tom, že sú náchylné na skreslenie výpovedí, môžu nechcene ovplyvniť následné správanie klienta, poskytujú málo detailov o aktuálnom priebehu interakcie v rodine (Škála rodinného prostredia, FAM)
2. **Pozorovacie techniky** poskytujú aktuálne informácie o živote a dianí v rodine, zachytia priamo vzorky rodinnej interakcie. Výhodné je pozorovanie v prirodzenom rodinnom prostredí, ktoré redukuje sociálne žiaduce odpovede a správanie. Počas pozorovania využívame aj pološtruktúrovaný rozhovor s otvorenými otázkami. Členovia rodiny sú požiadaní, aby vyjadrili svoje myšlienky a pocity. V rodine je možné ešte odlišiť ratingy – výpovede jednej osoby o druhej, poskytuje viac informácií o vzťahoch a spolu s popisom vlastného správania sa redukuje subjektivita a získa sa viac informácií než pozorovaním.

Základnou klinickou metódou, v rámci ktorej môžeme aplikovať aj iné klinické či testové metódy je **návšteva v rodine**. Systémový prístup poukazuje na význam skúmania rodiny v jej prirodzenom prostredí.

Metódy individuálneho poradenstva

Analýza spontánnych produktov – ide o výsledky činnosti dieťaťa, jeho kresby, maľby, básne, amatérske výrobky. Osobitný význam majú listy, denníky a osobné dokumenty.

Testové metódy - sú veľmi rozsiahle a popisujú ich viaceré odborné publikácie (Říčan, P., Krejčířová, D. a kol., 2009), (Svoboda, M., Krejčířová, D., Vágnerová, M. 2009), (Vágnerová, M., Klégrová, J.2008).

Aplikácia diagnostiky detí a jej výsledky môžu byť ovplyvnené podmienkami vyšetrenia, do úvahy sa berú aj zvláštnosti vzhľadom na vek detí, napr. fyzický stav, negativizmus dieťaťa, alebo prítomnosť matky. Testové metódy pre deti sú kategorizované, rozdelené podľa formálnej stavby. Autori Svoboda, M., Krejčířová, D., Vágnerová, M. (2009) ich rozdelili nasledovne:

- vývinové škály;
- intelligenčné testy a súbory;
- testy špeciálnych schopností, znalostí a zručností;
- neuropsychologické súbory a metódy;
- projektívne metódy;
- kresebné techniky;
- dotazníky;
- objektívne testy osobnosti;
- posudzovacie škály.

Metódy skupinového poradenstva

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Skupinové poradenstvo – je mladšie ako individuálne či dyadické, poskytuje možnosti výrazne pozitívne ovplyvňovať osobnosť klienta, využíva zákonitosti psychológie skupiny ako sú spolupatričnosť, empatia, kohézia, akceptácia, sebaexplorácia, sebaaprejavanie, odreagovanie, vhl'ad, nácvik nového správania, získavanie nových informácií a sociálnych skúseností, získanie spätnej väzby na svoje správanie.

Tréning: je charakteristická metóda pre behaviorálne prístupy, jeho hlavnými zložkami sú učenie, opakovanie a nácvik žiaducich foriem správania. Cieľom tréningu je naučiť klienta zmeniť svoje správanie. Klienti sa učia individuálne s poradcom, párovo, v rodine alebo skupine. Podľa problému klienta môžeme tréningy orientovať na nácvik komunikačných vzorcov, riešenie problému, konštruktívnej hádky, rodičovskej komunikácie, výchovných štýlov a pod.

Hranie rolí: hranie rolí je podobná metóda ako prehrávanie modelových situácií. Rozdiel je v tom, že pre hraní rolí sú vyberané konkrétne situácie zo života, alebo hypotetické situácie, ktoré sa môžu stať v blízkej budúcnosti. Pri tejto technike sa pracuje s projekciou, fikciou a prenosom. Klient zažije seba v rôznych situáciách, užitočnou pre klientov býva výmena rolí, ktorá môže priblížiť prežívanie druhého človeka, jeho pocity, umožní vidieť problém jeho optikou. Po takejto skúsenosti sa naskytuje väčší priestor pre hľadanie spoločného prijateľného riešenia problémovej situácie

Špecifické metódy práce psychológa pre konkrétne oblasti

1. Rodinné konflikty

Psychológ v rámci procesu vykonávania opatrení SPODaSK realizuje psychodiagnostiku detí, ktoré sa ocitli v náročnej životnej situácii pri rozvode/rozchode rodičov, žijú v konfliktnnej rodine, ocitli sa v riziku ohrozenia, zažívajú násilie, vzťahovú patológiu v rodine a pod. Väčšina techník je sústredená na celú rodinu, neizolujú dieťa ako samostatnú bytosť nezávisle od rodiny. Preto sa mnohé z techník používajú pri práci s rodinou.

Psychologické sprevádzanie

Poskytnutie oporného a styčného bodu pri riešení hraničných ale aj bežných situácií v spoľžití a výchove zvereného dieťaťa.

Rozhovory s rodičmi a deťmi

Cieľom je zistiť kvalitu vzťahov a komunikácie členov rodiny, atmosféru v rodine.

Psychogenetický rozhovor

Je zameraný na hodnotenie životnej situácie, uvoľňuje napätie.

Dotazníkové metódy

Napr.

Test rodinného zázemia- M. J. Herbert (GB), upr. † J. Senka, Ľ. Páleník, Ľ. Medveďová, M. Matejčík

Testový súbor poskytuje informácie o kvalite rodičovskej resp. opatrovateľskej starostlivosti o dieťa a o problémoch, ktoré sú s tým spojené. Odpovedá na tri základné otázky:

1. Aké sú problémy vzhľadom na starostlivosť o dieťa, jeho bezpečnosť, správanie a vývin?

2. Prečo tieto problémy vznikli a prečo pretrvávajú?

3. Ako ich možno zmierniť alebo odstrániť a predísť ich opakovanému výskytu?

Je vhodný na dlhodobjšie odborné vedenie a sledovanie rodiny ako systému. Je určený pre každého, kto pracuje s deťmi a ich rodičmi (psychológ, sociálny pracovník, vychovávateľ, aj učiteľ). Použitie: skupinové, pre deti od predškolského veku až po adolescenciu.

Test rodinných vzťahov- E. Mádrová (ČR)

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Upravená metodika J. E. Antonyho a E. Beneovej na zisťovanie kladných a záporných postojov jednotlivých členov rodiny k dieťaťu a dieťaťu k členom rodiny. Zachytáva vzájomnú konšteláciu citových väzieb členov rodiny tak, ako to vníma samotné dieťa. Semiprojektívny test je aplikovaný formou hry a má široké využitie v rodinnej, klinickej i poradenskej psychológii. Je v českom jazyku. Použitie: individuálne, od 3 do 14 rokov.

Modelovanie a hranie rolí

Metóda práce s rodinou, ktorá ponúka spôsob zvládnutia emočne nasýtenej situácie. Cieľom je riešenie aktuálne vzniknutých problémov a uvoľnenie napätia. Umožňuje tiež nácvik konkrétnych sociálnych zručností.

Hrové techniky

Hra je pre dieťa jedným z najprirodzenejších spôsobov vyjadrovania ich aktuálneho prežívania a pri práci s danou problematikou môže byť využitá ako ekvivalent poradenského či psychoterapeutického rozhovoru.

Tréning sociálnych a komunikačných zručností v oblasti nadväzovania a udržiavania vzťahov, schopnosti spolupracovať a pracovať v tíme, regulovať vlastné správanie a byť zaň zodpovedný.

Projektívne techniky

Napr. **Kresba rodiny, Začarovaná rodina, Čiara života, Rodinná doska** a pod.

2. **Sanácia**

Sociálna práca s rodinou predstavuje jednu z foriem sociálnej práce. Aj keď v súčasnosti sa rozlišuje medzi sociálnou prácou s jednotlivcom a sociálnou prácou s rodinou, je potrebné si uvedomiť, že každý jedinec žije v určitom sociálnom prostredí, pričom najbližším prostredím, poskytovateľom pomoci a opory, na druhej strane možným zdrojom konfliktov je práve rodina. Preto v mnohých prípadoch tieto dve formy sociálnej práce môžu na seba priamo nadväzovať, či dokonca sa prelínať. Dôležité je obnoviť komunikáciu, vzájomný rešpekt, úctu, vypočuť druhú stranu, pochopiť ju a snažiť sa nájsť spoločné riešenie problému.

Dôležité je poznať komunikačný štýl rodiny, hodnoty a postoje členov rodiny k rôznym oblastiam života rodiny.

V prípade, že sa zrealizuje autonómna sanácia rodiny, využíva sa motivačný rozhovor s prvkami validizácie.

Psychológ sa podieľa na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou.

Účasť psychológa je preto dôležitá aj na prípadovej konferencii.

Je nutné viesť motivačné rozhovory, s cieľom podporiť rodinu v procese realizácie zmeny.

Metódy práce počas sanácie:

Program rozvoja rodičovských zručností – ide o dlhodobú systematickú prácu s rodičmi, s cieľom podporiť vzájomné citové väzby, rodičovskú zodpovednosť, rodičovské zručnosti dôležité pri starostlivosti a výchove detí.

Rodinná mediácia – cieľom ktorej je podporovať obe strany pri identifikácii ich záujmov a spoločne dospieť ku konsenzuálnej dohode.

Rodinná konferencia - realizuje sa na báze dobrovoľnosti, ide o metódu rozhodovania, ktorou sa dáva rodine a jej blízkym priestor samostatne hľadať riešenia situácie. Pri stanovení cieľov sa využíva **metóda SMART**

Zhrnutie hlavných krokov participácie psychológa počas sanačného procesu v rodine:

pomenovať hlavné **problémové oblasti**,

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

vypracovať s rodinou **stratégiu riešenia situácie**,
urobiť **rekonštrukciu vzťahov** v rodine,
udržiavať a podporovať motiváciu členov rodiny v **prevzatí iniciatívy a zodpovednosti** za svoj ďalší vývoj.

3. Výchovné problémy (poruchy správania)

Výchova detí súvisí s rodičovskými kompetenciami, má ale širší a intenzívnejší dosah na formovanie osobnosti dieťaťa v oblasti jeho morálneho, sociálneho, osobnostného vývinu. Pri výchove ide o vnímavosť rodičov voči meniacim sa potrebám detí, dopadu uplatňovaného výchovného štýlu, signálom spokojnosti/nespokojnosti a prežívaniu šťastia dieťaťa v rodine.

Vzťah je podmienkou akejkoľvek medziľudskej spolupráce, zmena alebo korekcia jeho kvality má dopad na spoluprácu. Do vzťahu vstupujú ľudia s určitými danosťami – potenciálom. Všetky tri komponenty – potenciál, problém, vzťah sú dôležité, ale nadradenú funkciu zohráva vzťah.

Zo základných metodologických postupov, ktoré sa uplatňujú pri riešení výchovných problémov sú: dohoda medzi klientom, ÚPSVaR a Centrom, práca s motiváciou klienta (motivačný rozhovor) a práca odborného tímu s dieťaťom a jeho rodinou. Vzhľadom na rôznorodosť výchovných problémov sú vypracované špecifické výchovné programy, ktoré sa môžu kombinovať, prípadne použiť len niektoré časti.

Psychologická diagnostika rodiny sa opiera o systémový prístup k rodine. Jednotlivé bloky odborného poradenstva v sebe kombinujú humanistické, kognitívno-behaviorálne intervencie.

Psychologická diagnostika rodiny je základným nástrojom v práci psychológa. Výstup z nej slúži ako podklad pre plánovanie ďalšieho postupu práce s klientmi. Proces psychologickej diagnostiky rodiny trvá asi 2 mesiace.

Motivácia rodiny – ide o sériu (5 – 12) motivačných rozhovorov v trvaní 45 – 50 min. v štádiu, keď členovia rodiny ešte neuvažujú o zmene, alebo keď už uvažujú o zmene a pripravujú sa na ňu.

Plánovanie ďalšieho postupu práce s rodinou – ide o sériu stretnutí s každým členom rodiny, ktoré vyústia do spoločnej konzultácie s celou rodinou.

Psychologické poradenstvo pre rizikové rodiny – využíva sa v štádiu, keď sa členovia rodiny pripravujú na zmeny vo svojich životoch. Stretnutia sú rozložené na dlhšie obdobie (20 – 30 stretnutí) v dĺžke trvania 80 – 90 min. Štruktúra a frekvencia stretnutí sa spresní po dohode s klientom.

V prípade vylúčenia nezvládnutej závislosti a netolerovaného násillia sú cieľmi psychologického poradenstva pre rodiny:

podporiť motiváciu členov rodiny, zhodnotiť napĺňanie potrieb členov, sprevádzať rodinu riešením interakčných problémov, pomôcť rodine zvládnuť situácie spojené so starostlivosťou o deti, kontakt so širšou komunitou.

Detské psychologické poradenstvo – má svoje špecifiká na rozdiel od poradenstva dospelých. Využíva hru, kreativitu, imagináciu a rôzne médiá na získanie a udržanie motivácie detského klienta. Počas nadviazania kontaktu je dôležité prekonať úzkosť, neistotu, obavy u detí, prispôbiť komunikáciu mentálnej vyspelosti dieťaťa, nastoliť príjemnú atmosféru.

Skupinové poradenstvo pre deti – ide prevažne o klientov s problémami v interpersonálnom kontakte, nedostatkom sociálnych zručností, nedostatkom komunikačných zručností, morálne nezrelých. Skupina sa tvorí z 3 – 10 detí približne vekovo homogénna a s podobnou klinickou problematikou. Cieľom skupinového

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

poradenstva je nácvik praktických zručností a ich transfer do života dieťaťa, najmä do vzťahov s rovesníkmi a autoritami. Princíp práce v skupine je, že intrapsychické zmeny vyplývajú z interpersonálnych korektívnych skúseností.

Metodiky, aktivity, metódy a prístupy možno meniť, striedať a kombinovať. Nezanedbateľná je však kontinuita programu, nadväznosť jednotlivých stretnutí a prepájanie tematických okruhov do zmysluplných celkov.

1. **Diskusné metódy** – zahŕňajú všetky formy diskusií s rôznymi témami, rôznym zameraním, v rôznych formách a situáciách (v dvojici, trojici, v malej a veľkej skupine, v rodine). Ich pozitívom je efektívna komunikácia, výmena názorov, skúmanie a analýza javov, vzájomné vysvetľovanie a porozumenie.
2. **Inscenačné metódy** – predstavujú hranie a modelovanie rol, simulované hry a situácie, aplikované metódy sociodrámy, čiastočne aj psychodrámy, pantomímu, divadlo, videonahrávky, videoanalýza a videotvorba, film a pod. Ich základným cieľom je rozvíjať sociálne zručnosti a zvyšovať sociálne kompetencie klientov, nezanedbateľné je však korektívna sebareflexia.
3. **Hry so psychologickým a edukatívnym potenciálom** – sú spoločenské hry, ktoré majú náboj využiteľný na dosiahnutie výchovných a poradenských cieľov. Môže ísť o pôvodné hry určené k sebaopoznaniu alebo modifikácie bežných spoločenských hier. Možno sem zahrnúť aj niektoré počítačové hry tohto zamerania (dôraz sa však zásadne kladie na analýzu hry a výstupov z nej, zážitok z hry je „len“ prostriedkom výchovného poslania). Ich prednosťou je šanca hravým spôsobom stimulovať sebareflexiu.
4. **Metódy kultúrnych vyjadrovacích prostriedkov** – sú prevzaté z umeleckých oblastí – výtvarné metódy (kresba, maľba, grafika, koláže, asambláže, modelovanie, priestorové objekty atď.), metódy práce s hudbou (aktívna interpretácia, aktívna hudobná tvorba, spev, relaxácia pri hudbe), práca so slovom (písanie textov, poetické či lyrické príbehy a ich rozbor, atď., ale aj spoločné čítanie či asociatívne spracovávanie krásnej literatúry), pohybové a športové aktivity; resp. viacrozmerné vyjadrovacie prostriedky (kombinácie predchádzajúcich a ďalších oblastí). Ich špecifikom je využitie rôznorodých, nielen verbálnych komunikačných kanálov.
5. **Metódy autentickej skúsenosti** – reprezentujú postupy, pri ktorých ide o sprostredkovanie autentickej skúsenosti – napr. návšteva diagnostického alebo reedukačného centra a kontakt s klientmi týchto zariadení, mediácia reálneho konfliktu, do istej miery sem patrí aj Video hometraining (Aarts 1996). Osobitý pre túto kategóriu metód je učenie činnosťou, konaním, silný korektívny potenciál, resp. učenie zážitkom.
6. **Exploratívne metódy** – zahŕňajú dotazníky, posudzovacie škály, ankety a pod., príkladom môže byť špecifický pre tento program vytvorený dotazník PRO-RI-FA. Do tejto kategórie by sme mohli zaradiť aj samostatne písané neformálne životopisy klientov, prácu s denníkom, alebo prezentácie klientov, ich elaboráty, či prednášky z ich záujmového okruhu. Praktickým prínosom je nedirektívny spôsob rozvoja kognitívnej sféry poznania a sebaopoznania.
7. **Relaxačné metódy** – zamerané na uvoľnenie a relaxáciu; vedú k zvýšeniu výkonu, ku koncentrácii, predchádzaniu tréme a celkovej emocionálnej rovnováhe. Môžu mať podobu tradičných foriem (autogénny tréning, progresívna relaxácia) rovnako možno využiť hudbu, pohyb alebo iné prostriedky. Zámerom je efektívnejší výkon (predovšetkým v oblasti medziľudského styku).

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

8. **Prednáškové metódy** – vysvetľovanie, rozbor, opis, predstavenie koncepcie, prípadne populárno-náučné texty a práca s nimi. Vo výchovnom programe sa využívajú v menšej miere, mali by mať krátky časový rozsah a nemali by byť zamerané na poučovanie alebo hodnotenie. Prinášajú informácie, poznatky, faktografické údaje a podnecujú k aktivite, analytickému a kritickému mysleniu.
9. **Intervenčné** – intervencia, ako zásah do diania skupiny, rodiny, páru znamená vstupovať do procesu vtedy, keď sa objavia reálne rušivé vplyvy (napríklad metódy alternatívneho riešenia sporov v prípade keď eskaluje konflikt, klienti nespolupracujú, správajú sa agresívne a pod.). Majú potenciál účinne zvládať problémy v pomáhajúcom procese.
10. **Evaluačné** – zabezpečujú vyhodnocovanie efektivity procesu pred, počas a po ukončení, resp. s odstupom času. Poskytujú spätnú väzbu a informácie o efektivite procesu.

4. **NRS**

Jedná sa o formu psychologického sprevádzania a podporu náhradným rodinám na zvládnutie zabezpečenia náhradného rodinného prostredia. Odborná pomoc dieťaťu, náhradnému rodičovi je poskytovaná podľa potreby na uľahčenie riešenia výchovných problémov alebo rodinných problémov v situáciách bežných i krízových.

Psychologická intervencia- poradenstvo, podpora, stabilizácia dieťaťa a skrining momentálneho emocionálneho stavu.

Psychologická práca s náhradnou rodinou

Odborné poradenstvo a konzultácie v oblasti osobnostného, sociálneho a emocionálneho vývinu dieťaťa, v oblasti výchovy a vzdelávania. Prevencia sy vyhorenia.

Psychologické sprevádzanie

Poskytnutie oporného a styčného bodu pri riešení hraničných ale aj bežných situácií v spoložití a výchove zvereneho dieťaťa.

Tréning sociálnych a komunikačných zručností v oblasti nadväzovania a udržiavania vzťahov, schopnosti spolupracovať a pracovať v tíme, regulovať vlastné správanie a byť zaň zodpovedný.

Modelovanie a hranie rolí

Metóda práce s rodinou, ktorá ponúka spôsob zvládnutia emočne nasýtenej situácie. Cieľom je riešenie aktuálne vzniknutých problémov a uvoľnenie napätia. Umožňuje tiež nácvik konkrétnych sociálnych zručností.

Hrové techniky

Hra je pre dieťa jedným z najprirodzenejších spôsobov vyjadrovania ich aktuálneho prežívania a pri práci s danou problematikou môže byť využitá ako ekvivalent poradenského či psychoterapeutického rozhovoru.

Projektívne techniky

Napr. **Kresba rodiny, Začarovaná rodina, Čiara života, Rodinná doska** a pod.

Špeciálno-pedagogická starostlivosť

Špeciálny pedagóg poskytuje a zabezpečuje odbornú starostlivosť všetkým klientom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len: „ŠVVP“, ktorí sú klientmi Centra.

MD: Odborná starostlivosť špeciálneho pedagóga sa poskytuje každému „mladému dospelému“, ktorý je klientom Centra na jeho vlastnú žiadosť. Špeciálny pedagóg

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

v prípade potreby poskytuje mladému dospelému klientovi s jeho súhlasom konzultačnú činnosť a poradenstvo aj po odchode z Centra.

Klient so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

- klient so zdravotným znevýhodnením
- klient so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím),
- klient chorý alebo zdravotne oslabený, klient s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), klient s poruchou správania, okrem klientov umiestnených do špeciálnych výchovných zariadení na základe rozhodnutia súdu.
- klient zo sociálne znevýhodneného prostredia resp. klient s nadaním.

Činnosť špeciálneho pedagóga Centra zahŕňa špeciálnopedagogickú diagnostiku, poradenstvo, odborné činnosti spojené s reedukáciou porúch správania, individuálnu, prípadne skupinovú prácu s klientom, vlastnou rodinou klienta (biologickí rodičia, príbuzní), náhradnou rodinou (pestúni, osvojiteľia), prácu s odborným tímom a s ostatnými zamestnancami zariadenia ako i konzultácie s ďalšími odborníkmi. Ak klient navštevuje školské zariadenie tak aj spoluprácu s týmto zariadením.

Proces prijatia a adaptačné obdobie dieťaťa

Špeciálny pedagóg Centra pomáha novému klientovi v procese adaptácie na prostredie Centra, príp. školské prostredie Poskytuje mu pravidelnú starostlivosť počas prvých troch mesiacov. Po prijatí klienta do zariadenia sa špeciálny pedagóg oboznamuje s dostupnou dokumentáciou klienta. Zameriava sa na informácie o dosahovaných výchovno-vzdelávacích výsledkoch, o školskom alebo predškolskom zariadení, ktoré klient doposiaľ navštevoval. V spolupráci s členmi odborného tímu zabezpečuje prijatie klienta do príslušného školského zariadenia v súlade so [zákonom č. 245/2008 Z. z.](#) o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Po prijatí klienta do Centra ŠP tiež realizuje špeciálnopedagogickú diagnostiku klienta po tom ako klient absolvuje vstupnú psychologickú diagnostiku. Špeciálny pedagóg Centra popisuje vo svojej diagnostickej správe najdôležitejšie symptómy, ťažkosti klienta Centra, ktoré ovplyvňujú jeho školskú úspešnosť. Hlavným zmyslom diagnostiky je odporučiť také postupy práce, ktoré pomáhajú ostatným zamestnancom Centra hľadať možnosti správneho prístupu vo výchovno-vzdelávacom procese.

Realizovanie špeciálnopedagogickej diagnostiky špeciálnym pedagógom Centra nie je potrebné v prípade, že :

- klient, ktorý prichádza do Centra má vypracovanú špeciálnopedagogickú diagnostickú správu z poradenského zariadenia a správa je platná. Centrum akceptuje závery CPPPaP, príp. CŠPP.
- je predpoklad, že u klienta je potrebné zabezpečiť špeciálny prístup vo výchove a vzdelávaní a ide o klienta so ŠVVP. V tom prípade je potrebné po dohovore odborného tímu vykonať špeciálnopedagogickú diagnostiku v CPPPaP , príp. CŠPP.

Rediagnostické vyšetrenie klienta so ŠVVP sa vykonáva podľa individuálnej potreby konkrétneho klienta. O rediagnostické vyšetrenie môže požiadať aj škola alebo zákonný zástupca a v odôvodnených prípadoch inšpekcia.

Špeciálnopedagogická práca s klientom

Špeciálny pedagóg Centra klienta so ŠVVP zaraďuje do svojej starostlivosti a rozhoduje o intenzite intervencií (minimálne dvakrát mesačne, v prípade krízovej intervencie raz až dvakrát týždenne).

Špeciálny pedagóg Centra tiež zabezpečuje:

1. Odborná pomoc klientom pri riešení výchovných a vzdelávacích ťažkostí
2. Špeciálnopedagogická intervencia
3. Depistáž, včasná detekcia a intervencia problémov klienta, dispenzarizácia
4. Špeciálnopedagogická prevencia a osveta – preventívne aktivity - prevencia je zameraná na predchádzanie, elimináciu, zmierňovanie vzniku negatívnych dôsledkov zdravotného postihnutia alebo narušenia a prevenciu sociálno-patologických javov nielen u klientov so ŠVVP. Preventívne aktivity a témy aktivít sa pripravujú podľa aktuálnych potrieb klienta/klientov.
5. Profesionálna orientácia – ŠP zisťuje záujmy, želania a individuálne dispozície klienta na profesiu, mieru informovanosti o zvolenej profesii, možných kontraindikácií a pod. Poskytuje informácie o profesii a vedie klienta k reálnemu sebahodnoteniu vo vzťahu k požiadavkám vyplývajúcim z danej profesie.
6. Individuálne a skupinové intervencie v procese osamostatnenia sa klienta, konzultácie a poradenská činnosť

Iné špeciálnopedagogické aktivity realizované ŠP v prospech klienta Centra

- Špeciálnopedagogické poradenstvo, odborné konzultácie a metodická pomoc pedagogickým zamestnancom Centra, zákonným zástupcom klienta, profesionálnym rodičom a všetkým, ktorí sa podieľajú na výchove a vzdelávaní klienta (napr. pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení).
- Špeciálny pedagóg Centra úzko spolupracuje s odbornými poradenskými zariadeniami a v prípade potreby zabezpečuje ďalšie potrebné podklady (diagnostické závery) iných odborníkov.
- Špeciálny pedagóg navrhuje odborné lekárske vyšetrenia, ktoré sú v danej súvislosti potrebné – detský neurológ, psychiater, očný lekár, čelústny ortopéd, foniater, ORL, ortopéd, onkológ, internista a iní.
- Špeciálny pedagóg konzultuje s poradenskými zariadeniami výsledky vyšetrení a postupy vo výchove a vzdelávaní, ako je školská zrelosť, odklad školskej dochádzky, zaradenie klienta do príslušného typu školy, preradenie do inej školy, do iného zariadenia, zmenu variantu školského vzdelávania, školskú integráciu, individuálnu formu výchovy a vzdelávania, používanie proces. kompenzačných pomôcok a ďalšie.
- Špeciálny pedagóg pomáha riešiť konfliktné a iné problémové situácie v škole v spolupráci s vyučujúcimi, výchovným poradcom, triednym učiteľom, psychológom Centra, vychovávateľmi a je im nápomocný.
- Prípadové konferencie – špeciálny pedagóg zariadenia sa zúčastňuje na prípadových konferenciách podľa potreby.
- Náhradná rodinná starostlivosť – počas celého procesu prípravy klienta na NRS a samotného sprostredkovania NRS je špeciálny pedagóg zariadenia zodpovedný za

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

poskytovanie informácií v oblasti vzdelávania a v oblasti špecifických vzdelávacích potrieb klienta.

- Vedenie spisovej agendy – zoznam klientov Centra v starostlivosti špeciálneho pedagóga, osobný list klienta, ročný individuálny plán klienta so ŠVVP, ktorý je v starostlivosti ŠP Centra, harmonogram individuálnych alebo skupinových intervencií.
- Vypracováva ďalšie odporúčania, ktoré sú podkladom pre tvorbu plánu výchovnej práce s klientom a overuje ich plnenie.
- Špeciálny pedagóg pomáha aj zodpovedne sa rozhodovať pri návrhoch na premiestnenie klienta do iného zariadenia.

Úloha špeciálneho pedagóga – klient v procese sanácie rodinného prostredia

Špeciálny pedagóg zabezpečí v spolupráci s rodičom primerané vzdelávanie a plynulý prechod do školy v mieste bydliska pred odchodom klienta z Centra a zabezpečí klientovi adekvátnu starostlivosť (špeciálnopedagogickú, logopedickú a pod.) v mieste bydliska. Rodičovi poskytuje špeciálnopedagogické poradenstvo a konzultácie v súvislosti s prípravou na vyučovanie, o možnostiach ďalšieho vzdelávania klienta, ako aj o jeho špecifických potrebách. Poskytuje rodičovi poradenstvo ohľadom povinnej školskej dochádzky (odstraňovanie záškoláctva) a ich dôsledkov v prípade absencie na vyučovaní. Podľa možnosti a záujmu zapája rodiča do školských aktivít (napr. účasť na rodičovských združeniach) a mimoškolských aktivít, príp. poskytuje rodičovi možnosť absolvovať s klientom vyšetrenie v CPPPaP, ČŠPP.

Špeciálny pedagóg realizuje ďalšie činnosti súvisiace s logickým rozšírením pracovnej náplne podľa pokynov nadriadeného v líniovej štruktúre alebo podľa pokynov prislúchajúceho metodika na Ústredí práce sociálnych vecí a rodiny.

- m) opis plánovania a poskytovania odbornej pomoci, ak Centrum poskytuje starostlivosť tehotnej žene a tejto žene po pôrode a jej dieťaťu podľa § 46ods.8 zákona.**

Centrum neposkytuje odbornú pomoc podľa § 46 ods.8 zákona.

- n) opis plánovania a vyhodnocovania výchovnej činnosti v samostatne usporiadaných skupinách.**

Výchovná činnosť v samostatne usporiadanej skupine je postavená na:

- práci na základe individuálneho prístupu k dieťaťu, mladému dospelému
- budovaní zdravej osobnosti, sociálnej zrelosti a vnútornej rovnováhy dieťaťa, mladého dospelého
- aktívnej účasti detí a mladých dospelých na živote skupiny, záležitostiach, ktoré sa ich osobne týkajú
- plánovaní, monitorovaní a pravidelnom vyhodnocovaní efektivity práce pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov v samostatne usporiadanej skupine, ktoré sa realizuje na spoločných stretnutiach.
- využívaní tímovej práce.

Výchovná činnosť je plánovaná na aktuálne potreby, podmienky a zloženie detí formou dlhodobých plánov Centra, mesačných, prípadne dvojtýždňových plánov výchovno – vzdelávacej činnosti v samostatne usporiadanej skupine.

Výchovná činnosť sa vyhodnocuje priebežne v rámci samostatne usporiadanej skupiny v kolektíve jej zamestnancov, aktualizuje sa podľa potrieb skupiny a mesačne sa

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

vyhodnocuje na pracovných poradách príslušného pracoviska Centra. Celkovo za Centrum sa komplexne vyhodnocuje výchovná činnosť vo výročnej správe Centra zverejnenej na webovej stránke.

Výchovná činnosť v špecializovanej samostatnej skupine nie je zabezpečovaná pedagogickými zamestnancami na skupine vzhľadom na zameranie skupiny. Výchovná činnosť je plánovaná v závislosti od IPROD-u jednotlivých detí umiestnených na ŠSS. Je prispôbená potrebám konkrétnych detí. Túto činnosť zabezpečujú zamestnanci odborného tímu a taktiež sestry na ŠSS. Vyhodnotenie práce v oblasti výchovnej činnosti je realizované na spoločných pracovných stretnutiach a zaznamenávané v IPROD-e. IPROD je vyhodnocovaný minimálne jedenkrát za pol roka.

Vzhľadom k zdravotnému stavu detí na ŠSS je starostlivosť orientovaná na zníženie miery zdravotného znevýhodnenia a na predchádzanie zhoršenia zdravotného stavu. Výchovná činnosť je orientovaná na zvládnutie jednoduchých sebaobslužných činností v rámci dňa, trávenia voľného času vonku, využívania pozitívnych impulzov prostredníctvom interaktívnych hračiek a pomôcok.

Výchovná činnosť zameraná na ochranu zdravia detí a zdravý životný štýl

1. Zdravie dieťaťa sa preventívne ochraňuje dodržiavaním zdravého životného štýlu.
  2. Zdravý životný štýl je súhrn toho, ako človek žije. Zdravý životný štýl pomáha dieťaťu pripraviť sa na kvalitný život v dospelosti a v spoločnosti. Zdravý životný štýl ovplyvňujú tieto faktory: zdravá výživa, striedanie práce a oddychu, primeraná pohybová aktivita, dostatok vhodne využitého voľného času, žiadna konzumácia alkoholu, nefajčenie, dostatok spánku, vyhýbanie sa pôsobeniu škodlivých látok a všeobecne škodlivých a rizikových faktorov.
  3. Deti pochádzajú z prostredia, kde zdravý životný štýl nie je dodržiavaný a preto je veľmi dôležité motivovať deti k jeho napĺňaniu, viesť deti k čistote prostredia, v ktorom žijú : upratovanie, pranie, starostlivosť o kvety, dbať na dodržiavanie dostatku spánku detí, dodržiavať dostatok a primeranosť pohybovej aktivity v Centre aj vo voľnom čase detí spoluprácou so športovými klubmi, organizovaním výletov, zúčastňovaním sa športových podujatí atď., dodržiavať denný stravňovací režim, dbať na kvalitu stravy, aby bola pestrá, výživovo hodnotná a v dostatočnom množstve.
  4. Pre upevnenie a osvojenie zdravého životného štýlu deťmi a mladými dospelými je nutné:
    - a) Netolerovať neporiadok, nedisciplinovanosť a nezáujem o zdravý životný štýl
    - b) Netolerovať využívanie vreckového na cigarety, alkohol a nezdravé jedlá
    - c) Netolerovať porušovanie Zákona o nefajčiarskom prostredí deťmi aj dospelými osobami zdržiavajúcimi sa v Centre, od ktorých si deti berú vzor.
    - d) Netolerovať pitie alkoholu na vychádzkach detí a mladých dospelých
    - e) Netolerovať pitie alkoholu na diskotékach mladých dospelých
    - f) Netolerovať priateľstvá s osobami, ktoré požívajú alkohol, drogy a iné omamné látky
    - g) Netolerovať porušovanie opatrení v domácom prostredí pri návšteve rodičov, a to: nestravovanie za príspevok na stravu, nedodržiavanie večierky, nepovolené diskotéky, fajčenie, pitie, nevhodné správanie sa v prostredí rodiny a obce, kde sa deti alebo mladí dospelí zdržiavajú.
- o) opis obsahu prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti podľa § 16 vrátane počtu hodín určených na nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

deťmi a personálne zabezpečenie tejto prípravy, ak Centrum vykonáva aj prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,

Program prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti

Rozsah prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti je

- a) 60 hodín, ak fyzická osoba ukončila úplné stredné vzdelanie,
- b) 80 hodín, ak fyzická osoba ukončila stredné vzdelanie,
- c) najmenej 21 hodín nácviku praktických zručností podľa [Vyhlášky č.103/2018](#) § 16 ods. 1 písm. b), ak ide o
  1. zamestnanca Centra, ktorý bol členom odborného tímu podľa § 5 alebo ktorý zabezpečoval starostlivosť o deti nepretržite najmenej tri roky,
  2. manžela profesionálneho náhradného rodiča a starostlivosť v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje len jeden z manželov.

Kritérium pre začiatok prípravy je doručenie písomnej žiadosti o zaradenie do prípravy /dostupné na stránke CDR/ a minimálny počet 4 žiadateľov o profesionálne vykonávanie prípravy na PNR.

Celková doba od začiatku prípravy do ukončenia je maximálne 3 mesiace.

Príprava na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti v Centre zahŕňa

- a) poskytnutie základných informácií o
  1. právnych predpisoch upravujúcich oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a rodinnoprávných vzťahov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisoch súvisiacich s profesionálnym vykonávaním náhradnej starostlivosti,
  2. výchovných opatreniach, náhradnej starostlivosti a osvojení,
  3. psychickom vývine, fyzickom vývine a sociálnom vývine dieťaťa a potrebách dieťaťa,
  4. potrebách a špecifikách starostlivosti o dieťa, ktoré je obeťou trestného činu obchodovania s ľuďmi, alebo ktoré je týrané, sexuálne zneužívané alebo sa vykonávajú opatrenia na overenie miery ohrozenia dieťaťa týraním, sexuálnym zneužívaním alebo iným činom ohrozujúcim jeho život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin v rozsahu najmenej 16 hodín z celkového počtu hodín určených na poskytnutie základných informácií,
  5. právach dieťaťa,
  6. právach a povinnostiach profesionálneho náhradného rodiča,
- b) nácvik praktických zručností vo výchovnej práci s deťmi v rozsahu najmenej 50 % z celkového počtu hodín prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti zameraný na

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

1. identifikáciu vývinových potrieb dieťaťa,
2. vzťahovú väzbu, citové pripútanie a separáciu dieťaťa,
3. prispôsobenie sa zmene v rodine profesionálneho náhradného rodiča,
4. komunikačné zručnosti,
5. rozvoj výchovných zručností,
6. riešenie záťažových situácií v rodine,
7. spoluprácu v tíme odborníkov.

Po ukončení prípravy je vypracované zhodnotenie prípravy, ktorého súčasťou je najmä

- a) zhodnotenie záujmu fyzickej osoby o získanie informácií podľa odseku 1 písm. a) a zhodnotenie spolupráce pri náviku podľa odseku 1 písm. b) počas prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- b) zhodnotenie motivácie fyzickej osoby na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti,
- c) záver, či fyzická osoba absolvovala alebo neabsolvovala prípravu na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti.

Na účely prípravy na profesionálne vykonávanie náhradnej starostlivosti sa zriaďuje tím na prípravu fyzickej osoby, ktorá má záujem stať sa profesionálnym náhradným rodičom, v zložení

- najmenej jeden psychológ s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore psychológia
- najmenej jeden sociálny pracovník s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore sociálna práca, resp. špeciálny pedagóg s ukončeným vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v študijnom odbore špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika,

K vyššie uvedenému tímu môžu byť prizvaní aj iní odborníci. Koordinátora Centra, ktorý manažuje celý proces prípravy určí riaditeľ Centra.

Zámer prípravy je umožniť účastníkom získať prostredníctvom efektívneho interaktívneho spôsobu učenia informácie, vedomosti a praktické zručnosti pre profesionálne vykonávanie náhradného rodičovstva (ďalej len PNR).

Ciele:

- umožniť účastníkom dostať sa k premyslenému a uvedomelému odôvodneniu rozhodnutia pre profesionálne vykonávanie náhradného rodičovstva
- stotožniť sa s autentickým významom PNR
- poznať špecifické vývinové potreby dieťaťa v ústavnej starostlivosti a možnosti ako ich naplňať v podmienkach PNR
- poznať status, práva a povinnosti PNR
- poznať vplyvy v procese pripútania a odpútania dieťaťa a spôsoby ako ich zvládať
- poznať význam a možnosti spolupráce s inými odborníkmi

Obsah prípravy PNR:

1. Pred príchodom dieťaťa do PNR
  - motivácia pre PNR alebo čo vedie niektorých ľudí
  - ako sa stotožniť s profesiou PNR a prečo je to dôležité?
  - Potreby detí. Čo potrebujú deti, ktoré nemôžu vyrastať vo svojej pôvodnej rodine?
  - Legislatíva
  - Rodina a okolie
2. Príchod dieťaťa do PNR

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

- dôsledky zmeny v živote človeka, zmena v živote dieťaťa, prvý kontakt s dieťaťom.
- straty a nálezy v živote dieťaťa a PNR
- udržanie kontinuity v živote dieťaťa i PNR
- legislatíva
- rodina a okolie

3. Dieťa a rodina PNR

- zmena dynamiky rodinného systému
- nové východiskové situácie v rodiny
- kontakt s biologickou rodinou
- zmeny v rodine smerom navonok
- budovanie identity dieťaťa
- psychohygiena

4. Odchod dieťaťa z rodiny PNR

- zvládanie odchodu dieťaťa z rodiny PNR. Reakcie na záťažové situácie s spôsoby ich zvládania
- straty v živote. Proces straty a spôsoby ako s ňou zaobchádzať. Strata ako zdroj
- koordinácia procesu plynulého prechodu dieťaťa z PNR do inej rodiny
- rozlúčka ako vrchol procesu lúčenia a odchodu dieťaťa z rodiny PNR
- príprava osobných vecí dieťaťa.

5. Podporná sieť

- Odborný tím Centra
- odborná sieť v regióne
- Možnosti odborného rastu
- podporné aktivity
- iná podpora

p) uviedenie rozsahu hodín počas dňa a dní v týždni, počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia, ak Centrum vykonáva opatrenia ambulantnou formou alebo terénnou formou,

Vykonávanie opatrení ambulantnou formou:

Pracovisko Švéniho 3H, Prievidza – streda v čase od 8:00 do 16:00

Pracovisko ul. 29. augusta, Handlová – pondelok v čase od 8:00 do 16:00

Počas víkendov sa ambulantná a terénna práca vykonáva na základe dohody a potrieb klienta.

Pri rodičovskom konflikte podľa individuálnej dohody na základe odporúčania SPODaSK alebo na základe rozhodnutia súdu. Odovzdanie a preberanie dieťaťa je možné len na pôde CDR Prievidza.

Vykonávanie opatrení terénnou formou:

Pondelok až piatok v čase od 8:00 do 20:00

Terénna forma sa realizuje na náklade potrieb klientov a individuálnej dohody.

q) opis tvorby a vyhodnocovania čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou,

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Centrum vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na základe individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, ak sú pre dieťa vykonávané opatrenia na základe pobytového opatrenia súdu.

IPROD je vypracovaný pre každé dieťa umiestnené v Centre na základe pobytového opatrenia súdu. Základným podkladom na vypracovanie IPROD-u je prípadová konferencia a následne záverečná diagnostická správa vypracovaná odbornými zamestnancami Centra. Na tvorbe IPROD-u sa podieľa odborný tím Centra, vrátane zamestnancov samostatne usporiadanej skupiny a ostatné subjekty vstupujúce do starostlivosti o dieťa. IPROD sa vyhodnocuje komplexne 1x polročne.

IPROD je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností v Centre:

1. plán sociálnej práce
2. plán výchovnej práce s dieťaťom
3. hlavné úlohy psychologickkej činnosti psychológa Centra
4. plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje. Tento bod je súčasťou IPROD-u pre deti umiestnené v špecializovanej samostatnej skupine pre deti s kombinovaným zdravotným postihnutím s ošetrovateľskou starostlivosťou, ktorá je súčasťou Centra.

IPROD obsahuje:

1. cieľ odbornej práce s dieťaťom, jeho rodinou alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa a ďalšími fyzickými osobami, ktorý určí orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a Centrum spoločne,
2. kontaktné údaje zamestnanca, ktorý koordinuje plnenie úloh IPROD-u, ktorým je zodpovedný sociálny pracovník
3. kontaktné údaje zamestnanca, ktorý vedie a koordinuje plnenie plánu sociálnej práce s dieťaťom, konkrétny cieľ sociálnej práce s dieťaťom, opatrenia na dosiahnutie cieľa sociálnej práce s dieťaťom a ciele navrhnutých opatrení, spolupracujúce subjekty na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom vrátane fyzických osôb, ak sa na tvorbe plánu sociálnej práce s dieťaťom podieľali zodpovedný sociálny pracovník, prípadne vedúci úseku starostlivosti o dieťa, prípadne koordinátor CPPR
4. plán sociálnej práce, ktorý obsahuje:
  - mieru ohrozenia dieťaťa a jej odôvodnenie
  - zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny
  - subjekty, ktoré spolupracujú na tvorbe plánu sociálnej práce v prípade, že sa na jeho tvorbe podieľali
  - ciele sociálnej práce v Centre.
  - konkrétne úlohy na dosiahnutie cieľov
    - a) Centra, vrátane metód sociálnej práce
    - b) Orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
    - c) Plánu sociálnej práce s rodinou orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
    - d) Obce, akreditovaného subjektu, ak sa podieľajú na plnení plánu sociálnej práce
    - e) Ďalších osôb, ak boli v pláne pre nich určené úlohy
  - kritérium hodnotenia splnenia úlohy alebo termín prehodnotenia úlohy
  - výsledok prehodnotenia plnenia úloh
  - výsledok prehodnotenia miery ohrozenia dieťaťa
  - ďalšie rozhodujúce skutočnosti, ktoré sú súčasťou plánu

Súčasťou plánu sociálnej práce je plán prípravy na osamostatnenie sa mladého dospelého spracovaný najmenej rok pred dovŕšením plnoletosti dieťaťa a plán osamostatňovania sa

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

mladého dospelého, ktorého súčasťou je aj predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania.

Plán prípravy na osamostatňovanie sa mladého dospelého (ďalej len „MD“) obsahuje najmä:

- predpokladaný spôsob zabezpečenia si ďalšieho bývania, školy a práce,
- návrh na spôsob vyplatenia príspevku na uľahčenie osamostatnenia sa, ktorý poskytuje Centrum podľa [zákona č. 305/2005 Z. z.](#),
- možnosti pomoci obce pri zabezpečení bývania a zamestnania (§ 69).

Sociálny pracovník v rámci prípravy MD na osamostatnenie úzko spolupracuje s vychovávateľom, ktorý má dieťa v individuálnej starostlivosti.

Sociálny pracovník hľadá možnosti pomoci a spolupráce s obcou, VÚC, úradmi alebo akreditovaným subjektom pri zabezpečení prijatia MD so zdravotným postihnutím do zariadenia chráneného bývania alebo iného zariadenia, ktoré poskytuje služby zodpovedajúce jeho potrebám.

Sociálny pracovník vedie s MD rozhovory zamerané na predstavy v súvislosti so školou a vzdelávaním, bývaním, prácou a tiež predstavy ďalšieho smerovania v živote. MD sa sám písomne vyjadrí k uvedeným predstavám. Sociálny pracovník sprevádza MD pri pracovných pohovoroch, pomáha mu pri administratívnych činnostiach, poskytuje mu poradenstvo pri hľadaní vhodného bývania, usmerňuje ho v predstavách zameraných na ďalšie smerovania. Plán prípravy na osamostatnenie sa a plán osamostatnenia sa mladého dospelého je vyhodnocovaný raz za pol roka.

Plán výchovnej práce s dieťaťom v rámci IPROD - u obsahuje:

- Správu zahrňujúcu adaptačné obdobie dieťaťa v Centre, jeho osobnú charakteristika a celkovú úroveň vývinu osobnosti
- Ciele a úlohy výchovnej práce s dieťaťom – formovanie osobnosti, napĺňanie základných a psychických potrieb s prihliadnutím na vek, dispozície a mieru znevýhodnenia na základe záverečnej diagnostickej správy – závery špeciálneho pedagóga, pedagogického zamestnanca- vychovávateľa, psychológa
- Ciele a úlohy v oblasti vzdelávania a zabezpečovania povinnej školskej dochádzky dieťaťa počas pobytu v Centre.
- Ciele a úlohy v oblasti sebarozvoja dieťaťa a jeho záujmových aktivít

Hlavné úlohy psychologickkej starostlivosti:

Psychológ Centra každý rok vypracúva plán psychologickkej starostlivosti o klienta Centra na celý rok a to na základe odbornej psychodiagnostiky klienta, psychologickkej práce s klientom alebo na základe úloh vyplývajúcich z prípadových konferencií, z poradí Centra a pod. Plán psychológ vyhodnocuje minimálne 2 x do roka. Z plánu psychologickkej starostlivosti o klienta vyplynú konkrétne úlohy pre prácu psychológa s klientom. Plán psychologickkej starostlivosti o klienta a vyhodnotenia plánu sú súčasťou IPROD-u.

Plán klienta so ŠVVP

Špeciálny pedagóg vypracováva ročný individuálny plán klienta so ŠVVP (od 1. septembra daného roku do 31. augusta nasledujúceho roku), ktorý je v starostlivosti špeciálneho pedagóga Centra, tento plán je súčasťou IPROD-u, ktorý vyhodnocuje dvakrát ročne (k 31. januáru a k 31. augustu príslušného roku) a je súčasťou IPROD-u.

Ak je účelom vykonávania opatrení ambulantnou alebo terénnou formou vykonávanie ambulantného výchovného opatrenia, plán vykonávania opatrení podľa [Vyhlášky č.](#)

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

[103/2018](#) Z.z. § 30 odseku 11 je totožný s plánom výchovného opatrenia podľa odseku 2 písm. i).

r) podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery,

1. Pedagogickí zamestnanci – vychovávatelia Centra sa zameriavajú na rozvoj všestrannej osobnosti dieťaťa aj prostredníctvom špecializovanej záujmovej činnosti: športovej, turistickej, pracovno - technickej, hudobno – pohybovej, zdravotnej telesnej výchovy, prírodovednej.
2. Každé dieťa má právo na rozvoj svojho talentu a schopností. Záujmová činnosť je súčasťou vzdelávania dieťaťa. Záujmová činnosť je poskytovaná na základe dohody medzi Centrom a umeleckou školou, základnou školou, športovým klubom, turistickým oddielom atď.
3. Kultúrna činnosť je zabezpečovaná v Centre, v iných zariadeniach obdobného charakteru a v spoločenských zariadeniach. Ak dieťa aktívne vystupuje na kultúrnych podujatiach, povinnosťou Centra je zabezpečiť Informovaný súhlas rodiča a podľa potreby informovať tlačové oddelenie zriaďovateľa.
4. Dieťa a mladý dospelý umiestnený v Centre sa zúčastňuje rekreačných pobytov, ozdravovacích pobytov, ktoré zabezpečuje pre neho Centrum prostredníctvom svojich aktivít alebo prostredníctvom iných subjektov.
5. Dieťa a mladý dospelý umiestnený v Centre má právo na slobodné prejavovanie svojho náboženského vyznania a viery. Dieťa má právo v rámci školského vyučovania slobodne si vybrať povinne voliteľný predmet náboženskú výchovu. V prípade maloletého dieťaťa o tejto voľbe rozhoduje zákonný zástupca dieťaťa (rodič, alebo osoba, u ktorej bolo dieťa v starostlivosti pred umiestnením v Centre).
6. Centrum zabezpečuje pre deti s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej len „ŤZP“) umiestnené na SŠS záujmovú a športovú činnosť prostredníctvom materiálneho vybavenia vonkajšieho i vnútorného areálu pracoviska (guličkový bazén, kolotoč, trampolína, altánok, preliezky, pocitový chodník, hojdačky), kultúrnu činnosť prostredníctvom tematických aktivít organizovaných pre deti a rekreačnú činnosť prostredníctvom návštev odborných pracovísk. V tejto oblasti sa dbá v plnej miere na individualitu a schopnosti dieťaťa.

s) opis zabezpečenia zdravotnej starostlivosti deťom a plnoletým fyzickým osobám, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre,

1. Centrum zabezpečuje zdravotnú starostlivosť deťom a mladým dospelým prostredníctvom pediatrov a odborných lekárov na odporúčenie riešenia konkrétnych zdravotných problémov, stomatologických ambulanciách v spádovej oblasti. V tejto oblasti spolupracuje Centrum s pediatrami v mieste Centra, konkrétne v Prievidzi a v Handlovej, s detským oddelením v nemocnici s poliklinikou v Bojniciach (ďalej len NsP“).
2. V rámci domáceho liečenia je dieťaťu a mladému dospelému v Centre zabezpečovaná zdravotná starostlivosť formou dodržiavania pokynov lekára v liečbe, zabezpečením kľudu na lôžku, podávaním liekov pod dohľadom službukonajúceho zamestnanca SUS.
3. Mladý dospelý na samostatnej skupine pre mladých dospelých si po konzultácii so sociálnou pracovníčkou sám vyberá ošetrojúceho lekára v závislosti od regionálnej dostupnosti.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Zdravotná starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine.

Pracovníci Centra:

1. Zabezpečujú

- a) komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť o ťažko zdravotne postihnuté deti formou ošetrovateľského procesu, ktorý sa realizuje na základe štandardov (hygienická starostlivosť – prepaľovanie, pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, kŕmenie, polohovanie),
  - b) sprevádzanie detí na odborné vyšetrenia podľa dispenzaru detí
    - pedopsychiatrickú a logopedickú starostlivosť v ambulancii v Meste Prievidza
    - ortopedickú starostlivosť - zdravotné stredisko Prievidza – Uniklinika
    - neurologickú, kardiologickú, nefrologickú a rehabilitačnú starostlivosť v ambulancii - NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach
    - imunoalergologickú starostlivosť v ambulancii zdravotného strediska v Bojniciach
    - gastroenterologická starostlivosť v ambulancii - Roosveltová nemocnica Banská Bystrica
    - Očná starostlivosť v ambulancii – NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach alebo vyššie pracovisko fakultná nemocnica Trenčín
    - Starostlivosť v ambulancii rizikových novorodencov – fakultná nemocnica Trenčín
  - c) podávanie liečiv per os podľa ordinácie ošetrojúceho a odborného lekára
  - d) odber biologického materiálu odber krvi, moču, výtery
  - e) vyšetrenie moču lakmusovými papierikmi
2. Spolupracujú s ošetrojúcim a odborným lekárom, komunikujú s ošetrojúcim lekárom pri zhoršení zdravotného stavu dieťaťa
  3. Vedú ošetrovateľskú dokumentáciu detí
  4. Zhodnocujú zdravotný stav detí na konci mesiaca a zapisujú ho do príslušnej dokumentácie.

t) opis zabezpečenia školskej dochádzky a prípravy na povolanie detí a plnoletých fyzických osôb do 25 roku veku (ďalej len „mladý dospelý“) po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa podľa § 55 zákona, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre,

1. Dieťa a mladý dospelý umiestnený v Centre má právo na vzdelanie v rámci svojich schopností. Pre spádovú oblasť Centra sú dostupné materské a základné školy v Meste Prievidza a Handlová, Špeciálna základná škola internátna v Prievidzi. Stredné školy si deti vyberajú podľa druhu zamerania a svojich schopností. Integrácia detí s postihnutím v rámci bežnej školy je možná vo všetkých typoch škôl v Meste Prievidza a Handlová. Deti so špeciálnymi potrebami navštevujú školy i mimo spádovú oblasť – napr. Základná škola internátna pre deti so zrakovým postihnutím v Bratislave.
2. Centrum úzko spolupracuje s príslušnými školami, ktoré deti a mladí dospelí umiestnení v Centre navštevujú.
3. Príprava detí do školy v Centre je diferencovaná podľa podmienok, pričom je akceptovaná rozdielnosť vo vekovom zložení detí, mentálna úroveň, špecifické poruchy učenia a poruchy správania. Počas prípravy do školy je dieťaťu, prípadne mladému dospelému poskytovaná odborná pomoc, dohľad pedagogického zamestnanca – vychovávateľa a v prípade diagnostikovaných špecifických porúch učenia aj odborná pomoc a intervencie špeciálneho pedagóga.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

4. V prípade pretrvávajúcich problémov v rámci školského prospechu spolupracuje Centrum aj s CPPPaP a ČŠPP.
- u) opis práv dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre, a opis práv rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre vrátane
1. spôsobu, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v Centre, môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah,
  2. spôsobu, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre, môže obrátiť aj bez vedomia Centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru,
  3. podmienok doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu.

Deti a mladí dospelí majú právo na všetky náležitosti, vyplývajúce [zo zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov \(ďalej len zákon č. 305/2005 \)](#) a [Vyhlášky č. 103/2018 Z.z.](#), ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia citovaného zákona (ďalej len Vyhláška č.103/2018).

Deti a mladí dospelí majú právo :

1. na kvalifikovanú všestrannú starostlivosť, kvalifikovanú odbornú pomoc zamestnancov;
2. na stabilné prostredie - majú možnosť vytvárať si blízke citové vzťahy s rovesníkmi aj dospelými osobami v Centre;
3. na plánovanú budúcnosť – sanácia rodiny, náhradná rodinná starostlivosť, osamostatňovanie;
4. na ochranu v prostredí Centra pred šikanovaním, zneužívaním a násilím;
5. na súkromie;
6. na zachovanie, obnovenie a zlepšovanie kontaktu s rodičmi, súrodencami, príbuznými a blízkymi osobami;
7. na nadväzovanie kontaktov a vzťahov s blízkymi osobami a rovesníkmi;
8. na vzdelanie podľa svojich schopností a na výber strednej resp. vysokej školy;
9. na rozvoj svojich schopností, zručností a nadania;
10. na zdravý životný štýl (stravovanie, rekreačná činnosť);
11. na starostlivosť o telesné a duševné zdravie;
12. na spolurozhodovanie o svojom živote vo všetkých rozhodnutiach, ktoré sa týkajú ich osoby alebo ich rodiny;
13. požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv. To platí aj vtedy, ak dieťa nemôže vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť požiadať o pomoc samo, ale prostredníctvom tretej osoby.
14. na ochranu osobných údajov v zmysle [zákona č. 18/2018 Z.z. o ochrane osobných údajov](#). Každý, kto nezachová mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach týkajúcich sa detí a mladých dospelých, o ktorých sa dozvedel pri výkone svojho povolania, porušil práva detí ako aj pracovnú disciplínu;
14. dožadovať sa ochrany svojich práv u riaditeľa Centra v akomkoľvek čase a za akýchkoľvek podmienok na telefónnom čísle 0905 645 333;
15. právo slobodne sa vyjadrovať o všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú;
16. dieťa má právo na slobodu prejavu: Toto právo zahŕňa slobodu vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie každého druhu bez ohľadu na hranice, či už ústne, písomne alebo tlačou, prostredníctvom umenia alebo inými prostriedkami podľa voľby dieťaťa;

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

17. právo dieťaťa na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva;
18. právo dieťaťa na slobodu združovania a slobodu pokojného zhromažďovania.

Práva rodičov a iných blízkych osôb dieťaťa

Ak rodičia nemajú rodičovské práva nijakým spôsobom upravené, obmedzené alebo odobraté, Centrum je povinné spolupracovať s rodičmi pri výchove detí a Centrum je povinné rešpektovať práva rodičov:

Rodičia a osoby blízke dieťaťu majú právo na informácie o dieťati

Informácie o dieťati podáva sociálna pracovníčka, s ktorou si rodič dohodne stretnutie alebo mu podá informácie telefonicky, ak je presvedčená, že komunikuje s rodičom. Informácie o vzdelávacom procese dieťaťa môže podať aj vychovávateľ.

Rodičia majú právo požiadať o zrušenie ústavnej starostlivosti

Ak rodič požiada o zrušenie ústavnej starostlivosti Centrum mu poskytne poradenstvo o spôsobe podania žiadosti.

Rodičia a osoby blízke dieťaťu majú právo na stretávanie sa s dieťaťom

- a) Centrum utvára podmienky na stretávanie sa dieťaťa s jeho rodičmi. Dieťaťu a jeho rodičom poskytuje Centrum, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a obec pomoc na uľahčenie priebehu stretnutí, na rozvoj a úpravu ich vzájomných vzťahov a na úpravu rodinných pomerov dieťaťa.
- b) Centrum dohodne s rodičmi dieťaťa a s dieťaťom, ktoré je schopné vyjadriť svoj názor, miesto, čas, rozsah a spôsob stretávania sa s ohľadom na potreby dieťaťa, možnosti a schopnosti rodičov dieťaťa.
- c) Ak je to v záujme dieťaťa nevyhnutné, Centrum môže určiť, že rodičia dieťaťa sa môžu stretnúť s dieťaťom len za prítomnosti zamestnanca Centra, ktorý je dieťaťu známou osobou, alebo len v Centre, ktorý na tento účel utvára vhodné podmienky, alebo mimo Centra na území obce, v ktorej je sídlo Centra
- d) Ak je to vhodné a účelné môže Centrum v súlade s individuálnym plánom rozvoja osobnosti dieťaťa umožniť dieťaťu pobyt u rodičov.
- e) Rodičia oznamujú svoj záujem o pobyt dieťaťa v domácom prostredí písomnou formou.

Centrum v súlade s opatreniami v Individuálnom pláne rozvoja osobnosti dieťaťa rozhodne o spôsobe použitia stravného dieťaťa, ktoré odovzdá rodičom vo forme finančnej alebo vo forme nákupu potravín. Vychovávateľ pred odchodom dieťaťa odovzdá rodičom Plán činnosti pre rodinu, v ktorom sú zaznamenané úlohy pre dieťa aj rodičov ako aj výchovné usmernenia pre rodičov.

1. Spôsob, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia pobytovou formou v Centre, môže udržiavať kontakt s rodičom, ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah

Spôsob výkonu opatrení na udržiavanie kontaktu detí a mladých dospelých s rodičmi, blízkymi osobami a príbuznými; spôsob prístupu na internet ako aj doručovanie pošty a telefonického kontaktu je konkretizovaný na prípadovej konferencii a výstup je zaznamenaný v IPRODE. Jednotlivé postupy a spôsoby výkonu opatrení vychádzajú zo základných pravidiel fungovania detí a mladých dospelých v samostatných skupinách, kde sa prihliada na individuálne potreby konkrétnych detí a mladých dospelých.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Návštevy rodičov v Centre:

- Termín návštevy rodičov je dopredu dohodnutý so sociálnou pracovníčkou, alebo iným členom odborného tímu (ďalej len „OT“), buď osobne alebo telefonicky.
- Musia prebiehať tak, aby neboli obmedzované práva ostatných detí v samostatnej usporiadanej skupine, prípadne ostatných detí aktuálne prítomných na pracovisku.
- V ŠSS pre deti s ŤZP vzhľadom na denný režim detí je potrebné dodržiavať dohodnuté návštevne hodiny.
- Všetky návštevy bez výnimky prebiehajú výhradne v spoločných priestoroch, prípadne vo vonkajších priestoroch čím nie je dotknuté právo detí na súkromie. Využíva sa - spoločenská miestnosť v priestoroch administratívy na pracovisku Handlová, na pracovisku Koncová v priestoroch kancelárie, na špecializovanej skupine v priestoroch kancelárie pomocného vychovávateľa, na byte pre mladých dospelých v spoločenskej miestnosti.
- Návštevy sa neuskutočňujú v mieste bydliska PNR.
- Po dohode s OT je možné uvoľniť dieťa na vychádzku s rodičom.
- Na dĺžke návštevy blízkej osoby a priateľov detí a mladých dospelých sa dopredu dohodne službukonajúci vychovávateľ na samostatnej skupine, prípadne člen OT v prípade detí umiestnených v PNR, s návštevou tak, aby nebolo zamedzené plneniu denných úloh v rámci režimu dňa dieťaťa.
- V prípade, že rodičia prídu neohlásení, pod vplyvom alkoholu alebo iných psychotropných látok alebo sú agresívni, nemusí im byť návšteva dieťaťa umožnená. Je však možné dohodnúť si vhodnejší termín návštevy.

2. Spôsob, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre, môže obrátiť aj bez vedomia Centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru

Dieťa, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre sa môže obrátiť aj bez vedomia Centra na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, súd alebo prokuratúru:

- osobne
- písomnou formou (emailová komunikácia, list)
- telefonický kontaktovaním príslušnej inštitúcie
- prostredníctvom tretej osoby
- prostredníctvom schránky dôvery, ktorá je umiestnená v spoločných priestoroch Centra

3. Podmienky doručovania pošty, prístupu na internet a používania telefónu

Za prevzatie pošty pre dieťa je zodpovedný poverený zamestnanec konkrétneho pracoviska. Prijatú poštu odovzdá PNR, službukonajúcemu vychovávateľovi, prípadne psychológovi, ktorí odovzdajú poštu dieťaťu. Mladí dospelí si poštu preberajú samostatne. Prihliada sa na vek, mentálnu úroveň a ďalšie okolnosti týkajúce sa dieťaťa (napr. pošta od rôznych inštitúcií – úrady, Ústav na výkon trestu odňatia slobody a pod.). Je rešpektované právo na súkromie dieťaťa. List dieťa číta samé, prípadne s dospelou osobou, ak o to dieťa požiada.

Prístup na internet majú deti a mladí dospelí zabezpečený prostredníctvom bezdrôtového pripojenia (wifi)/ Centra.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

Pracovisko Handlová v čase od 8:00 do 21:00. V každej SUS je tiež k dispozícii notebook, ku ktorému majú deti po dohode s prístup. Vo využívaní notebooku SUS majú prednosť deti, ktoré využívajú za účelom prípravy na školské vyučovanie.

Mladí dospelí neobmedzene; ŠSS – neobmedzený prístup využívaný iba zamestnancami pre služobné účely; PNR –individuálne podľa možnosti každej PNR. Deti a mladí dospelí majú možnosť sa pripojiť na internet prostredníctvom svojich zariadení (smartfóny, tablety a pod.).

Dieťa môže mať umožnený prístup na internet a používanie mobilného telefónu v PNR po dohode PNR s OT Centra, v ktorej sa zohľadní vek dieťaťa, jeho mentálna vyspelosť, schopnosť komunikácie a technické možnosti v profesionálnej náhradnej rodine, v ktorej je dieťa umiestnené.

Dieťa môže udržiavať kontakt s rodičom alebo ďalšími príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah prostredníctvom telefónu, sociálnych sietí alebo osobného kontaktu, na základe predošlej dohody a usmernenia zo strany odborného tímu Centra, v ktorom sa zohľadní vek dieťaťa, jeho mentálna vyspelosť, schopnosť komunikácie a technické možnosti v profesionálnej náhradnej rodine, v ktorej je dieťa umiestnené.

- v) opis povinností dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre, a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre, vrátane podmienok návštev v Centre tak, aby návštevy nenarúšali program Centra,

Povinnosti detí alebo plnoletej fyzickej osoby

1. Zamestnanci samostatne usporiadanej skupiny v Centre a PNR zastupujú vo výchove rodinu a preto sa v nej uplatňujú ustanovenia [Zákona č.36/2005 Z.z.](#) o rodine. Z ustanovení zákona o rodine sú odvodené povinnosti detí.
2. Deti prejavujú zamestnancom úctu a rešpekt. Vzájomné nezhody rieši slušným spôsobom, bez používania vulgarizmov. Oslovuje ich „teta“ a „ujo“.
3. Deti majú povinnosť plniť úlohy naplánované v individuálnom pláne dieťaťa, ak s úlohami boli oboznámení a sú v prospech ich vývinu.
4. Deti majú povinnosť dodržiavať režim dňa a pravidlá ustanovené v skupine a v Centre v zmysle [Vnútorného poriadku a Programu Centra](#). Zamestnanci skupiny a PNR vytvárajú pravidlá spoločne s deťmi, na základe odporúčaní OT.
5. Deti majú povinnosť spolupracovať s vychovávateľmi na ochrane svojho zdravia a bezpečia v súlade s internými normami Centra.
6. Deti majú povinnosť osobnou pomocou sa podieľať na spoločných potrebách skupiny a domácnosti PNR. Osobná pomoc v spoločných potrebách skupiny a domácnosti PNR sú povinnosti pri príprave stravy, upratovaní, šetrným zaobchádzaním s vybavením priestorov Centra a domácnosti PNR, pomoc mladším a postihnutým deťom, pomoc pri údržbe vlastných vecí aj zariadenia skupiny a domácnosti PNR.
7. Deti majú povinnosť udržiavať poriadok a čistotu vo svojich osobných veciach a priestoroch a taktiež v spoločných priestoroch domácnosti PNR.
8. Školopovinné deti majú povinnosť v dostatočnom predstihu ráno vstať, nachystať sa do školy, absolvovať školské vyučovanie a v poobedných hodinách sa pripravovať na nasledujúci deň.

Povinnosti rodičov a osôb blízkych dieťaťu

1. Rodičia majú povinnosť platiť výživné na dieťa a tým úhradu do Centra.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

2. Rodičia majú povinnosť zabezpečovať starostlivosť a výchovu dieťaťa počas návštevy v domácom prostredí
3. Rodičia majú povinnosť počas návštevy dieťaťa v domácom prostredí chrániť zdravie detí, napr. pokračovať v zdravotnej starostlivosti o dieťa (podávanie liekov), ak je to potrebné.
4. Rodičia majú povinnosť informovať Centrum o zmene svojho bydliska, pracoviska.
5. Rodičia majú povinnosť informovať Centrum o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu byť nápomocné počas dočasnej starostlivosti o dieťa v Centre.
6. Rodičia majú povinnosť rešpektovať pokyny OT Centra.
7. Rodičia majú povinnosť prísť na návštevu a taktiež počas nej v triezvom stave - nie pod vplyvom alkoholu ani iných návykových látok a správať sa slušne.

Návštevy rodičov *a osôb blízkych dieťaťu* v Centre musia prebiehať tak, aby neboli obmedzované práva ostatných detí v samostatnej skupine. Všetky návštevy bez výnimky prebiehajú výhradne v spoločných priestoroch, čím nie je dotknuté právo detí na súkromie. Termín návštevy rodičov je dopredu dohodnutý so sociálnou pracovníčkou. Ak rodičia prídu neohlásení, dĺžku návštevy určí službukonajúci zamestnanec. Na dĺžke návštevy blízkej osoby a priateľov detí a mladých dospelých sa dopredu dohodne službukonajúci vychovávateľ s návštevou tak, aby nebolo zamedzené plneniu denných úloh v rámci režimu dňa.

- w) taxatívny opis výchovných prostriedkov, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), vrátane času ich trvania a možnosti prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa alebo plnoletá fyzická osoba, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v Centre, nesúhlasia,

Prednostne sa využívajú v Centre ako výchovné prostriedky motivačné opatrenia:

- napr. vydanie celej hodnoty vreckového dieťaťu na začiatku mesiaca, pochvala, slovné ocenenie, výlety organizované pre deti, účasť na rôznych príjemných voľno časových aktivitách, povzbudenie, predĺženie vychádzok, sledovania TV, nákup nového oblečenia podľa výberu dieťaťa, výber voľnočasovej aktivity, vychádzky pre SUS, vecné dary a pod.

Výchovné prostriedky v prípade nedodržania povinností:

- Individuálny alebo skupinový pohovor s vychovávateľom, OT a vedúcim pracoviska
- Individuálny pohovor za prítomnosti riaditeľa
- Pridanie dieťaťu činností spojených s udržiavaním domácnosti
- Zákaz vychádzok mimo areál Centra prípadne skrátenie vychádzok
- Spoločná oprava zničenej veci so spolupodieľaním sa dieťaťa
- Spreádzanie dieťaťa do školy a zo školy zamestnancom Centra
- Testovanie na alkohol a iné omamné látky
- Monitorovanie dochádzky dieťaťa do školy v spolupráci so školou
- Predĺženie bežného času prípravy do školy, prípadne rozdelenie tejto prípravy na viacero kratších časových úsekov
- Účasť na sociálno – psychologickom výcviku alebo skupinovej komunite v rámci Centra

Časové vymedzenie trvania výchovných prostriedkov:

1. menej závažné porušenie nútorého poriadku (zlá známka, nevhodné správanie, nevypracovanie si domácej úlohy, poznámka zo školy, nesplnenie si povinností,

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

neskorý príchod z vychádzky a pod.): je uložené výchovný prostriedok v trvaní maximálne 1 týždeň, najčastejšie pridanie pracovnej činnosti, zákaz TV, PC a zákaz vychádzok mimo areál Centra a pod.

2. závažné porušenie vnútorného poriadku (záškoláctvo, krádež, útek, klamanie, agresívne správanie voči dieťaťu alebo dospelému, užitie drog a alkoholu a pod.): je uložený výchovný prostriedok v trvaní minimálne 2 týždne a maximálne 3 týždne s tým, že každý týždeň je vyhodnocovaná účinnosť uloženého výchovného prostriedku a dieťa dostane od vychovávateľa spätnú väzbu k svojmu správaniu. V prípade, že dieťa počas plynutia výchovného prostriedku, ktoré mu bolo uložené opätovne poruší vnútorný poriadok - jeho správanie sa rieši už na stretnutí s OT za účasti dieťaťa, vyhotoví sa zápis a určí sa nový výchovný prostriedok, vzhľadom k tomu, že predchádzajúci výchovný prostriedok nesplnil svoj účel.

V prípade, že dieťa počas plynutia výchovného prostriedku, ktoré mu bolo uložené zlepši svoje správanie alebo napraví danú situáciu, odstráni dôvody uloženia výchovného prostriedku, výchovný prostriedok mu môže byť zrušený, prípadne skrátený.

Konzultovaním nevhodného správania dieťaťa za jeho prítomnosti dieťa vedieme k sebareflexii a preberaniu zodpovednosti za jeho správanie, čo by malo viesť k pozitívnej zmene jeho správania a k osvojeniu si vhodných modelov správania sa. Každý výchovný prostriedok je prerokovaný s dieťaťom primerane jeho veku a intelektu. Dieťa má možnosť vyjadriť svoj názor k danému opatreniu a vychovávateľ svoje rozhodnutie dieťaťu zdôvodní.

Používanie mobilných telefónov na SUS

V čase od nedele do štvrtka večera deti používajú mobilný telefón do 21:30 hod. a v piatok, sobotu a počas voľných dní si majú možnosť ponechať telefón na izbe, odložený mimo dosahu pod podmienkou, že ho po 23:00 nebudú využívať. V prípade porušenia sú povinní na vyzvanie telefón bezodkladne odovzdať službukonajúcemu vychovávateľovi. Následne sa službukonajúci vychovávateľ s dieťaťom dohodne na tom ako bude môcť dané dieťa využívať svoj mobilný telefón – dočasné obmedzenie využívania telefónu, maximálne na 1 týždeň.

Vreckové

Z dôvodu uloženia výchovného prostriedku za porušenie vnútorného poriadku Centra možno dieťaťu, mladému dospelému poskytnúť vreckové aj v nižšej sume ako je ustanovená suma vreckového. Dieťaťu, mladému dospelému sa v takomto prípade vysvetlí primeraným spôsobom dôvod postupu a umožní sa mu s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť, vyjadriť svoj názor na takéto poskytovanie vreckového. Rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo v danom mesiaci poskytnúť, sa poskytne v nasledujúcom mesiaci, alebo sa uloží suma zodpovedajúca tomuto rozdielu na osobný účet dieťaťa, mladého dospelého. Centrum zhodnotí, či sa poskytnutím zníženého vreckového dosiahol účel a s týmto hodnotením oboznámi dieťa, mladého dospelého.

V prípade úteku

Centrum poskytne vreckové v mesačnej výške zníženej o prepočítanú dennú výšku vreckového za každý deň, ktorý sa dieťa, mladý dospelý zdržiaval bez súhlasu mimo Centra. Za zdržiavanie sa mimo Centra bez súhlasu sa považuje aj nedodržiavanie stanoveného času návratu z individuálnej vychádzky.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

x) spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona.

Centrum poskytuje v zmysle [§ 66 Zákona č. 305/2005 Z.Z.](#) o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov za účelom usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa umiestnenému v Centre na základe pobytového opatrenia súdu a mladému dospelému vreckové mesačne:

1. Z vreckového možno tvoriť úspory so súhlasom dieťaťa, mladého dospelého získaným spôsobom primeraným veku a rozumovej vyspelosti.
2. O vreckovom sa vedie dieťaťa, mladému dospelému evidencia, do ktorej má právo dieťa a mladý dospelý kedykoľvek nahliadnuť a žiadať informácie o stave svojich úspor (ak si šetrí z vreckového).
3. Vreckové sa poskytuje mladému dospelému, ktorému sa poskytuje starostlivosť v Centre, ak sa sústavne pripravuje na povolanie.
4. O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa, mladý dospelý. Dieťaťu sa poskytuje potrebná pomoc a usmernenie zohľadňujúce jeho vek a rozumovú vyspelosť.
5. Ak je vhodné a účelné, vreckové sa dieťaťu, mladému dospelému poskytne vo viacerých čiastkach, alebo s jeho súhlasom možno vreckové alebo jeho časť uschovať na určitý čas.

V zmysle vyhlášky č. 103/2018 Z. z. výška vreckového dieťaťa, ktoré je umiestnené v Centre na základe pobytového opatrenia súdu, a mladého dospelého je mesačne vo výške:

- 8% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 6 rokov do dovŕšenia 10 rokov veku
- 12% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 10 rokov do dovŕšenia 15 rokov veku
- 30% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa, ak ide o dieťa od 15 rokov veku

Na účel usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa a mladého dospelého sa dieťaťu a mladému dospelému podľa § 65 písm. a) poskytuje vreckové mesačne v ustanovenej výške, najviac vo výške 50 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa.

Suma vreckového ustanovená na mesiac sa znižuje o pomernú sumu vreckového pripadajúcu na počet dní, počas ktorých sa dieťa zdržiavalo bez súhlasu mimo Centra.

Pri poskytnutí vreckového podľa odsekov 3 a 4 je Centrum povinné dieťaťu primeraným spôsobom vysvetliť dôvod, pre ktorý sa vreckové poskytne vo viacerých splátkach alebo v nižšej sume, a je povinné umožniť dieťaťu s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor na takéto poskytovanie vreckového.

Centrum zhodnotí, či sa poskytnutím vreckového podľa odsekov 3 a 4 dosiahol účel, a s týmto hodnotením oboznámi dieťa.

y) opis postupu v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v Centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení Centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami Centra.

Postup Centra pri nedovolenom opustení Centra dieťaťom

- Za nedovolené opustenie možno považovať svojvoľné opustenie Centra bez súhlasu službukonajúceho vychovávateľa alebo iného zamestnanca Centra.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

- Ak Centrum umožnilo pobyt dieťaťu mimo Centra a dieťa sa v určenom čase do Centra nevrátilo, Centrum je povinné ihneď, najneskôr do 24 hodín vyzvať rodičov dieťaťa alebo osoby blízke dieťaťu, aby do 24 hodín zabezpečili návrat dieťaťa do Centra
- Ak sa dieťa do Centra nevráti v stanovenom čase, alebo ak dieťa opustí Centrum bez súhlasu, Centrum je povinné túto skutočnosť oznámiť bezodkladne najbližšiemu útvaru policajného zboru, orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, rodičom dieťaťa, osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa a súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť
- Na zabezpečenie všetkých potrebných údajov o dieťati pre potreby policajného zboru je vychovávateľ povinný vypracovať vopred tlačivo o úteku a opatriť ho aktuálnou fotkou dieťaťa.
- Nahlásenie úteku dieťaťa na Políciu zabezpečí službukonajúci vychovávateľ
- Útek dieťaťa nie je dôvodom na premiestnenie do iného typu zariadenia. V prípade, že je útekmi ohrozené zdravie alebo život dieťaťa alebo ostatných detí, je nutné zväžiť ochranu dieťaťa v uzatvorenom výchovnom systéme na základe rozhodnutia súdu.
- Nedovolené opustenie Centra dieťaťom sa eviduje v spise dieťaťa.
- Sociálna pracovníčka nahlási útek do 24 hodín zriaďovateľovi, príslušnému ÚPSVaR, rodičom a súdu, ktorý nariadil ústavnú starostlivosť. Po návrate dieťaťa do Centra je s dieťaťom realizovaný pohovor so zamestnancami Centra, na ktorom má dieťaťa možnosť vyjadriť sa k dôvodom, ktoré ho viedli k nedovolenému opusteniu Centra a stanovia sa opatrenia, aby sa predišlo opakovaniu danej situácie. Ak dôjde k nedovolenému opusteniu Centra dieťaťom psychológ zariadenia pracuje aj s ostatnými deťmi v Centre aby sa predišlo výskytu daného konania u ostatných detí a pomáha dieťaťu, ktoré bez súhlasu opustilo Centrum lepšie zvládnuť návrat do prostredia Centra.

Postup pri úraze dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby

1. Ak niektoré dieťa utrpí úraz, ktorý nie je potrebné ošetriť lekárom, ošetrí ho zmenový vychovávateľ obvyklým spôsobom. Úraz a spôsob ošetrenia zaeviduje v Knihe denného hlásenia a okamžite informuje o úraze a riaditeľa Centra. PNR informuje o úraze členov OT prostredníctvom telefonickej konzultácie, po ošetrení odošle email s informáciami o príčinách úrazu, priebehu vyšetrenia odborným lekárom, závermi z vyšetrenia a ak je indikovaná liečba, tak aj s informáciami o predpísanej liečbe. Celý priebeh úrazu a následného ošetrenia zapíše aj do IPROD-u. Rovnaký postup platí aj pre každú zmenu zdravotného stavu, očkovanie, preventívne prehliadky, poradňu, hospitalizáciu.
2. Ak dieťa utrpí úraz, ktorý si vyžaduje ošetrenie lekárom, zmenový vychovávateľ odvedie dieťa na lekárske ošetrenie zdravotníckym vozidlom, prípadne taxislužbou, ak nie je v Centre šofér prípadne referentské vozidlo. Po návrate z ošetrenia zaznamená úraz v Knihe denného hlásenia, zabezpečí odovzdanie lekárskeho záznamu o ošetrení úrazu detskej lekárke. Informácie podá riaditeľovi Centra. Sociálna pracovníčka informuje o úraze zriaďovateľa a rodičov.
3. V prípade úrazu, ktorý ohrozuje život dieťaťa, zmenový vychovávateľ podá dieťaťu prvú pomoc, požiada kolegu o privolanie rýchlej zdravotnej pomoci a okamžite informuje sociálnu pracovníčku, ktorá sa dostaví do Centra a prevezme rolu koordinátora. Sociálna pracovníčka informuje riaditeľa, ktorý o úraze okamžite informuje zriaďovateľa. Sociálna pracovníčka rodičov dieťaťa.
4. Úraz sa eviduje v Knihe úrazov:

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

- Meno a priezvisko dieťaťa, ktoré utrpelo úraz
- Deň, hodinu, charakter úrazu, miesto, kde došlo k úrazu, stručný popis ako k úrazu došlo
- Svedkov úrazu
- Meno a priezvisko zamestnanca, ktorý evidoval úraz
- Dátum zapísania úrazu do evidencie (vždy v deň úrazu!)
- Zdravotnú poisťovňu postihnutého dieťaťa
- Zariadenie, v ktorom bolo vykonané ošetrenie úrazu.

Postup pri vážnych nezhodách medzi deťmi a medzi deťmi a zamestnancami Centra

Bežné nezhody medzi deťmi rieši službukonajúci vychovávateľ. V prípade, že ide o vážne alebo opakované nezhody medzi deťmi má službukonajúci vychovávateľ možnosť obrátiť sa na odborný tím Centra. Následne sa nezhody riešia pohovorom detí, ktorých sa to týka s odborným tímom za prítomnosti vychovávateľa a sú stanovené opatrenia, aby nedochádzalo opätovne k nezhodám medzi deťmi. V prípade, že pohovor s odborným tímom nevedol k náprave realizuje sa opakované pohovor s deťmi, na ktorom je už prítomný aj riaditeľ Centra.

Ak dieťa svojim správaním ohrozuje zdravie a život seba alebo iných detí a osôb alebo môže svojim správaním spôsobiť psychickú alebo fyzickú ujmu sebe alebo iným osobám, zariadenie môže použiť ochranné opatrenia, ktorými sú:

- neodkladné privolanie zdravotnej pomoci
- privolanie Policajného zboru
- privolanie psychológa Centra

Opatrenia na ochranu detí pred šikanovaním, násilím a diskrimináciou:

1. Šikanovaním označujeme úmysel ublížiť druhému fyzicky, alebo psychicky. Je to napríklad bitie, strkanie, vyhrážanie sa fyzickým útokom, krádeže peňazí a vecí, schovávanie a ničenie vecí, ale aj ohováranie, nadávky, či vylúčenie zo spoločnosti ostatných, teda spolčenie sa viacerých detí proti jednému. Toto sa musí diať opakované, aby sa to považovalo za šikanu.
2. Prevenciou proti šikane v Centre je otvorená komunikácia, demokratická výchova a pravidelná kontrola detí.
3. Ak dôjde k šikane medzi deťmi, pomoc dieťaťu poskytne psychológ Centra.
4. Ak došlo k šikanovaniu prvý krát, dieťaťu, ktoré šikanovalo, bude poskytnutá odborná psychologická pomoc.
5. Ak došlo k šikanovaniu opakované, Centrum zabezpečí informovanie orgánu SPODaSK, políciu a rodičov detí, a vykoná okamžité opatrenia na ochranu ostatných detí a mladých dospelých.

Postup pri nedodržiavaní pravidiel v samostatnej skupine pre mladých dospelých:

V prípade, ak mladý dospelý nedodržiava ktorékoľvek z ustanovení právoplatne podpísanej dohody, Centrum môže pristúpiť k nasledovným krokom:

1. Ústne napomenutie a pohovor so sociálnou pracovníčkou Centra:
  - individuálny pohovor zameraný na zistenie príčiny porušenia dohody
  - individuálny pohovor zameraný na zistenie príčin a odstránenie príčin opakovaného porušenia dohody
  - sledovanie účinku napomenutia v trvaní jedného týždňa
  - napomenutie maximálne dvakrát za to isté porušenie

V prípade, že naďalej nedôjde k náprave u mladého dospelého:

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

2. Spísanie zápisu sociálnou pracovníčkou Centra:
  - založenie zápisu do spisu mladého dospelého
3. Pohovor mladého dospelého s odborným tímom Centra pred celou skupinou
  - skupinové hodnotenie správania, porušovania dohody - určenie konkrétnych krokov pomoci mladému dospelému k náprave
4. Podmienečné vylúčenie z Centra
  - písomné rozhodnutie riaditeľa Centra o podmienečnom vylúčení mladého dospelého z Centra v dôsledku opakovaného porušovania uzatvorenej dohody - určenie dĺžky trvania podmienky
5. Vylúčenie z Centra
  - písomné rozhodnutie riaditeľa Centra o vylúčení mladého dospelého z Centra v dôsledku nerešpektovania uzatvorenej dohody - určenie termínu odchodu z Centra

Ak vznikne podozrenie, že mladý dospelý poruší uzatvorenú dohodu – nekonzumovať alkoholické nápoje, ani iné omamné látky - je vždy povinný na vyzvanie podstúpiť test na alkohol aj omamné látky. V prípade, že mladý dospelý test odmietne, bude sa test považovať za pozitívny.

Mladý dospelý, ktorý opakovane poruší uzatvorenú dohodu sa dobrovoľne zúčastní všetkých hore uvedených krokov a všetkých odporúčaní, ktoré z daných krokov vyplynú. Dĺžka medzi jednotlivými krokmi sa bude posudzovať individuálne vzhľadom na predchádzajúce pôsobenie mladého dospelého v skupine a taktiež aj vzhľadom na závažnosť jednotlivých priestupkov. Rovnako je možné pri veľmi závažných porušeníach niektoré prvotné kroky vynechať a rovno prejsť ku kroku č.3, prípadne č.4.

Povinnosti mladých dospelých v samostatnej skupine pre mladých dospelých:

- V plnom rozsahu rešpektovať a dodržiavať domáci poriadok ako i interné dokumenty Centra.
- Rešpektovať a plniť nariadenia a usmernenia riaditeľa, výchovných pracovníkov a ostatných zamestnancov Centra.
- Odchádzať z Centra len s vedomím sociálneho pracovníka alebo zástupcu riaditeľa.
- Na verejnosti sa správať tak, aby nebolo poškodené dobré meno zariadenia.
- Zodpovedne a samostatne si plniť povinnosti určené domácim poriadkom /príprava stravy, upratovanie/.
- Zodpovedne si plniť úlohy v škole, ktorú navštevuje.
- Nekonzumovať alkoholické nápoje ani iné omamné látky.
- Nefajčiť v priestoroch Centra ani v jeho areáli.
- Nepripravovať si stravu mimo kuchyne a priestorov určených za týmto účelom.
- Nevynášať zo zariadenia a nepožičiavať majetok a inventár Centra.
- Neposkytovať počas noci cudzím osobám v priestoroch samostatnej skupiny nocľah.
- Neosočovať, neubližovať, príp. iným spôsobom nevhodne sa správať a vplývať na ostatné deti a mladých dospelých Centra, či pracovníkov Centra.
- Hospodárne a zodpovedne nakladať s finančnými prostriedkami, ktoré má k dispozícii.
- Hospodárne užívanie teplej a studenej vody ako i elektrickej energie.
- Chrániť a šetriť zverený a zapožičaný majetok a inventár Centra.
- V prípade poškodenia, príp. znehodnotenia majetku Centra mladým dospelým tento okamžite zabezpečiť jeho opravu, príp. adekvátnu náhradu.
- Spôsobené škody alebo znečistenie ubytovacích priestorov, ktoré budú zavinené mladým dospelým sa zaväzuje odstrániť na vlastné náklady.
- Dodržiavať nočný klud od 22,00 – 6,00 hod.

Program Centra pre deti a rodiny Prievidza

- Dodržiavať v izbe, ktorú obýva ako i v spoločných priestoroch čistotu a poriadok, okamžite nahlásiť poruchu alebo znečistenie.
- Po vzájomnej dohode medzi mladými dospelými sa podieľať na celkovom upratovaní spoločných priestorov samostatnej skupiny v rámci sociálnych zariadení, kuchyne a okolia.
- Mladý dospelý, ktorý sa pripravuje na povolanie štúdiom sa zaväzuje predložiť potvrdenie o návšteve školy vždy k 31.8. príslušného roka.
- Mladý dospelý, ktorý nie je zamestnaný sa zaväzuje predložiť najneskôr 10 dní od ukončenia štúdia predložiť sociálnemu pracovníkovi Centra potvrdenie o evidencii na ÚPSVaR.
- Dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia.
- Umožniť vykonať kontrolu izby riaditeľom, sociálnym pracovníkom, zástupcom riaditeľa, prípadne inou riaditeľom poverenou osobou Centra.
- Pravidelne mesačne, vždy do 25-ho dňa v danom mesiaci platiť úhradu za poskytovanú starostlivosť, ak mu táto povinnosť vznikne.